

PROTOKÓŁ NR VI/XXVI/20
z XXVI SESJI SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
VI KADENCJI

(14.12.2020 r. – Sala Sejmu Śląskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego
w Katowicach, ul. Ligonia 46)

Przed rozpoczęciem sesji uczczono pamięć górników, którzy zginęli w trakcie pacyfikacji Kopalni *Wujek* 16 grudnia 1981 roku.

Następnie:

- harcmistrz Anna Peterko, Komendant Śląskiej Chorągwi ZHP, przekazała zebrany *Betlejemskie Światło Pokoju*;
- wręczono Złotą Odznakę Honorową za Zasługi dla Województwa Śląskiego Stowarzyszeniu Muzyczno-Kulturalnemu Górnicza Orkiestra Dęta „Bytom” – odznakę odebrali Pan Dariusz Kasperek, kapelmistrz i Pan Jarosław Grzesik, Prezes Stowarzyszenia – oraz Panu Juliuszowi Ursyn-Niemcewiczowi, soliście operowemu związanemu z Operą Śląską w Bytomiu. Laudacje wygłosiła Pani Danuta Sobczyk, Wiceprezes Klubu Inteligencji Katolickiej w Katowicach;
- o. Mariusz Tabulski, Przeor Klasztoru Ojców Paulinów *Na Skalce* w Krakowie wraz ze współpracownikami z Jasnogórskiego Instytutu Maryjnego przedstawił zgromadzonym inicjatywy podjęte w *Roku Kardynała Stefana Wyszyńskiego – Prymasa Tysiąclecia*, ogłoszonym przez Sejmik Województwa Śląskiego na XVII sesji w dniu 13 stycznia br.

1. Otwarcie sesji – [godz. 11³⁵ – radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku]

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...na podstawie danych z systemu stwierdzam, iż w obradach uczestniczy 44 radnych, a zatem obrady są prawomocne i w związku z tym otwieram XXVI sesję Sejmiku Województwa Śląskiego VI kadencji ! Witam wszystkich uczestników naszej sesji – serdecznie witam – witam posłów: Pana Posła Jerzego Polaczka i Pana Posła Andrzeja Gawrona. Witam Zarząd Województwa Śląskiego na czele z Panem Marszałkiem Jakubem Chełstowskim. Witam Panią Skarbnik. Witam Szanownych Państwa Radnych Sejmiku Województwa Śląskiego. Zanim przejdę do punktu drugiego taki komunikat – otrzymałem informację, że nastąpiła zmiana szefa klubu Koalicji Obywatelskiej, więc w związku z powyższym chciałbym bardzo podziękować Pani Marcie Salwierak za dotychczasową współpracę, a nowemu przewodniczącemu klubu, Panu Mirosławowi Mazurowi życzę owocnej pracy, współpracy, wszystkiego dobrego. Przechodzimy do punktu drugiego...

2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad:

Porządek obrad:

1. Otwarcie sesji Sejmiku.
2. Rozpatrzenie proponowanych zmian w porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu z XXV sesji Sejmiku.
4. Podjęcie uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2021 *Rokiem Stulecia Wybuchu III Powstania Śląskiego (druk VI/361)*.
5. Podjęcie uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2021 *Rokiem Górali w Województwie Śląskim (druk VI/360)*.
6. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2021-2030 (**druk VI/355**):
 - przedstawienie projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2021-2030 wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Jakuba Chelstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego,
 - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
 - dyskusja,
 - podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2021-2030.
7. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2021 rok (**druk VI/356**):
 - przedstawienie projektu budżetu Województwa Śląskiego na 2021 rok wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej przez Pana Jakuba Chelstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego,
 - przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów,
 - dyskusja,
 - podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2021 rok.
8. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają w budżecie własnym Województwa Śląskiego z upływem roku budżetowego 2020 oraz określenia ostatecznego terminu ich realizacji w 2021 roku (**druk VI/365**).
9. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 (**druk VI/363**).
10. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Śląskiego na 2020 rok (**druk VI/364**).
11. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia oświadczenia dotyczącego wsparcia branży turystycznej z terenu Województwa Śląskiego (**druk VI/362**).
12. Podjęcie uchwały w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2021 na terenie województwa śląskiego (**druk VI/359**).
13. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skarg na działalność Marszałka Województwa Śląskiego i Zarządu Województwa Śląskiego (**druk VI/357**).

14. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia apelu dotyczącego podjęcia wspólnych działań przez Zarząd Województwa Śląskiego i Koleje Śląskie Spółka z o.o. w Katowicach mających na celu wprowadzenie w 2021 roku specjalnej oferty dla honorowych krwiodawców pod nazwą: „Śląski bilet dla zasłużonych Honorowych Dawców Krwi”, uprawniającego do zniżki na połączenia kolejowe na terenie województwa śląskiego (**druk VI/358**).
15. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami.
16. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych.
17. Zamknięcie sesji Sejmiku.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy są propozycje zmian w porządku obrad ? ... Nie widzę zgłoszeń, więc przechodzimy do punktu trzeciego...

3. Przyjęcie protokołu z XXV sesji Sejmiku:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – protokół został wysłany Państwu drogą elektroniczną 10 grudnia 2020 roku. Czy są uwagi do przedłożonego protokołu ? ... Do dyskusji zgłasza się Pan Zbigniew Przedpełski, udzielam głosu !

- **radny Zbigniew Przedpełski** – dziękuję bardzo ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Szanowni Państwo ! Na stronie 39. przesłanego nam projektu protokołu z XXV sesji Sejmiku Województwa Śląskiego VI kadencji w usta Pana Radnego Jana Kawuloka, Przewodniczącego Sejmiku Województwa Śląskiego, włożono wypowiedź jednego z radnych, który był łaskaw ocenić jedno z poprzednich wygłoszonych wystąpień radnych, iż było ono, cytując: *no, powiedzmy w takim stylu gomulzkowskim raczej, tylko tam zabrakło na końcu frazy, że ręka, którą się podniesie to zostanie odcięta*. Szanowni Państwo ! Mnie osobiście w historii Polski znana jest tylko jedna podobna fraza: *każdy prowokator czy szaleniec, który odważy się podnieść rękę przeciw władzy ludowej, niech będzie pewny, że mu tę rękę władza ludowa odrąbie w interesie klasy robotniczej, w interesie chłopstwa pracującego i inteligencji, w interesie walki o podwyższenie stopy życiowej ludności, w interesie dalszej demokratyzacji naszego życia, w interesie naszej ojczyzny*. Tylko, że te słowa, Szanowni Państwo, uprzejmie informuję, frazy tej nie wygłosił towarzysz Władysław Gomułka, ani nawet towarzysz *Wiesław*. Użył jej w przemówieniu radiowym 29 czerwca 1956 roku towarzysz Józef Cyrankiewicz, według niektórych jedna z najbardziej pokrzywdzonych osób tamtejszej epoki – istnieją obliczenia, że ten biedak przez ponad 20 lat nie awansował. Dlatego też składam wniosek o wprowadzenie do przesłanego

projektu protokołu poprawki polegającej na wykreśleniu przed przedmiotową wypowiedzią o najwyraźniej wątpliwej wartości merytorycznej, słów: *radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku* i zastąpienie ich personaliami właściwego radnego, który tę wypowiedź wygłosił.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Oczywiście tutaj proszę o korektę, więc w tej sytuacji protokół będzie przyjęty na następnej sesji Sejmiku, po dokonaniu właściwych korekt przez naszych [pracowników], przez Kancelarię. Przechodzimy do kolejnego punktu...

4. Podjęcie uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2021 *Rokiem Stulecia Wybuchu III Powstania Śląskiego* (druk VI/361):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – jest to pierwsza z uchwał rocznicowych, jakie proponujemy podjąć w trakcie dzisiejszej sesji. Uchwała ta jest kontynuacją uchwał podejmowanych w poprzednich latach. Ich celem było i jest przypomnienie oraz należyte uczczenie wydarzeń sprzed 100 lat, związanych z czynem powstańczym na Górnym Śląsku. Komisja Edukacji, Nauki i Kultury zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie. Czy ktoś z Państwa Radnych, czy Zarządu chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Przepraszam czy ktoś się zgłasza, bo ja tu mam problem techniczny ... Nie ma zgłoszeń ! Więć przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	42
przeciw	0
wstrzym.	0

5. Podjęcie uchwały w sprawie ogłoszenia roku 2021 *Rokiem Górali w Województwie Śląskim* (druk VI/360):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Zarządy Oddziałów Górali Śląskich i Żywieckich Związku Podhalań zwróciły się z prośbą o ustanowienie roku 2021 *Rokiem Górali w Województwie Śląskim*. Z przyjemnością poparłem tą inicjatywę, a Państwu Radnym gorąco ją rekomenduję, także ze względu na jej oryginalność. Uczcimy w ten sposób nie tylko przeszłe pokolenia mieszkańców gór, ale również współcześnie żyjących, tych, którzy czerpią inspirację z przebogatej tradycji, z folkloru – a zatem tych, którzy przez wieki te tradycje tworzyli, jak i tych, którzy starają się je zachować i przekazać następnym pokoleniom. Chcemy w tymże „*Roku...*” upowszechnić

dziedzictwo ludzi gór, a także organizacji, które ich reprezentują, poprzez przeprowadzenie różnego typu imprez, mając przy tym dużą nadzieję, że z upływem czasu warunki ku temu będą coraz bardziej sprzyjające. Komisja Edukacji, Nauki i Kultury zaopiniowała projekt uchwały pozytywnie. Czy ktoś z Państwa Radnych, czy też członków Zarządu chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Pani Beata Białowąs, proszę bardzo !

- **Pani Beata Białowąs, Członek Zarządu Województwa** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Ja tylko dosłownie kilka zdań do powiedzenia, dlatego, że ta uchwała była na Komisji Edukacji, a ja mam Departament Edukacji tutaj pod swoim nadzorem, dlatego tylko chciałam jeszcze raz bardzo przychylić się i prosić Państwa Radnych o pozytywne ustosunkowanie się i podjęcie tej uchwały, żeby rok 2021 był *Rokiem Górali Województwa Śląskiego*. Tak jak Pan Przewodniczący już wspomniał chcemy o to prosić na wniosek Związku Podhalan Oddział Górali Żywieckich i Oddział Górali Śląskich. Bardzo nas to też cieszy, że i Oddział Górali Żywieckich i Oddział Górali Śląskich wspólnie podjęły taką uchwałę prosząc Szanowny Sejmik żeby podjął uchwałę właśnie żeby rok 2021 był *Rokiem Górali w Województwie Śląskim*. I chciałam dosłownie jedno zdanie, które zostało tutaj przytoczone w tej uchwale zacytować, gdzie Państwo nas proszą, że chcą w tym roku 2021 szczególnie pokazać swoją obecność i zaangażowanie w życie społeczne, kulturalne i gospodarcze województwa śląskiego. I bardzo też chciałam za to podziękować, że chcemy właśnie pokazywać tą naszą różnorodność województwa śląskiego, jak bardzo mocno województwo śląskie jest bogate historią, tradycją i kulturą i jak bardzo jest zróżnicowane, ale w tej różnorodności właśnie może się jednoczyć i może pokazywać to co jest po prostu u nas najpiękniejszego. Tak, że jeszcze raz chciałam tylko prosić Szanownych Państwa Radnych o pozytywne ustosunkowanie się do tej prośby Związku Podhalan z Oddziału Żywieckiego i z Oddziału Śląskiego. Jeszcze raz bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Marszałek ! I o głos prosił Pan Radny Andrzej Molin, udzielam głosu !

- **radny Andrzej Molin** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Szanowni Państwo ! Z satysfakcją przyjmuję propozycję ogłoszenia roku 2021 *Rokiem Górali w Województwie Śląskim* w uznaniu dla dorobku kulturalnego oraz pielęgnowania tradycji ludności zamieszkującej tereny górskie naszego województwa. W treści uzasadnienia do uchwały wymieniono wiele wyróżniających cech ludności górskiej, w tym zachowanie gwary, stroju ludowego, tańców i śpiewów, pieczołowicie kultywowane wartości chrześcijańskie, dbałość o środowisko i zachowanie dziedzictwa przyrodniczego. Wnioskuje do Pana Marszałka oraz do całego Zarządu, aby

w czasie uchwalonego 2021 roku docenić te wartości oraz ludzi je pielęgnujących, lecz zauważyć również trudności i problemy życia codziennego oraz gospodarowania w terenach górskich. Chętnie wszyscy wyjeżdżamy w góry na wycieczki, na wypoczynek, korzystamy z bogactw naturalnych terenów górskich, zachwycamy się urodą lasów, gór i potoków, podziwiamy folklor i bogactwo kultury, ale zapominamy, że gościnność ... czasem zapominamy, może niektórzy z nas zapominają, że gościnność tej ziemi i nasze oczekiwania generują koszty i problemy, które winniśmy pomóc rozwiązać. Koszty działalności indywidualnych przedsiębiorców funkcjonujących w tych regionach zwiększają: niesprzyjający klimat, niskie temperatury, większe niż w innych terenach opady śnieżne, ukształtowanie terenu i rozproszone budownictwo. Wyższe koszty budowy i utrzymania oraz modernizacji dróg, wodociągów i kanalizacji oraz wywozu śmieci mocno obciążają budżety samorządów gmin górskich. Brakuje nieraz środków na rozwiązanie globalnych problemów, takich jak zanieczyszczenie powietrza, wody, czy chorych lasów. Od wielu lat nieuregulowane są problemy wykorzystania potencjału naturalnych walorów górskich, takich jak prawo do śniegu, czy prawa do szlaków górskich. Polscy górale chcą pomocy od państwa podobnej do tej, której doświadcza ludność zamieszkująca inne tereny górskie w Europie, czy na świecie – dobrym przykładem byłyby kraje alpejskie. Apeluję żeby przy okazji radosnego świętowania, które jest bardzo ważne, istotne, w czasie roku obchodów zaprosić do dyskusji samorządy, stowarzyszenia rolników, właścicieli wyciągów narciarskich oraz gestorów bazy hotelowej, wysłuchać problemów i pomóc w ich rozwiązaniu. Jestem przekonany, że górale będą mieli nam wiele do powiedzenia i z satysfakcją przyjmą propozycje wspólnej debaty na temat szeroko rozumianego problemu ziem górskich. Doceniam również dzisiejszą propozycję, inicjatywę Pana Marszałka dotyczącą wsparcia branży turystycznej, związaną z trudnościami spowodowanymi występującą pandemią. Z góry deklaruję, że jestem za, ale nadmieniam, że wcześniej z takim apelem zwróciliśmy się my, radni klubu Koalicji Obywatelskiej, do Premiera, by w czasie nadchodzącego roku wystąpić i opracować stałe formy pomocy finansowej oraz uregulowań prawnych wspierających trudności gospodarowania w terenach górskich. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja bardzo dziękuję Panu Radnemu ! Oczywiście tutaj wiadomo, że cały ten pakiet ustawowy, no to na pewno adresatem będą posłowie i senatorowie, natomiast bardzo dziękuję za poparcie tego wniosku i dziękuję za opinię ... Szanowni Państwo ! Tutaj, ponieważ mieliśmy informację, że obecny na sesji jest Pan [Radny] Bieniek, więc musimy wszyscy jeszcze raz nacisnąć przycisk *kworum*, aby umożliwić dalszy udział w sesji Panu Radnemu. Bardzo proszę o potwierdzenie kworum jeszcze raz na waszych ekranach ... bardzo proszę obsługę o informację, ponieważ tego fragmentu akurat nie widzę na ekranie. No niestety, przy tym

kworum się okazało, że więcej osób brakuje. Pan Porc jest niewidoczny ... jest ?
Kto jeszcze ? ...

- **radny Rafał Porc** –...jestem...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...Pan Kolon przysłał *sms*-a, że musi się zwolnić o 12⁰⁰, więc on jak gdyby jest usprawiedliwiony. Pan Komor ... jeszcze poczekamy na Pana Komora...

- **radny Klaudiusz Komor**...przepraszam, ale internet mi się rwie cały czas, więc próbuję ... już jest !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...proszę o komunikat ... czyli w tej chwili jest w dalszym ciągu 44 radnych obecnych, natomiast nastąpiła gdyby zamiana dwóch radnych ... Bardzo dziękuję, przechodzimy do kolejnego punktu ... przepraszam ! Oczywiście nie było głosowania, więc przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	44
przeciw	0
wstrzym.	0

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Uchwała została przyjęta jednogłośnie i w tej chwili przedstawiciel górali chciał chyba podziękować za tą uchwałę. Bardzo proszę tutaj przedstawicieli...

- **Pan Władysław Motyka, Prezes Honorowy Zarządu Oddziału Górali Żywieckich Związku Podhalań** – Scynść Boze ! Witojcie roztomili. Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Roztomili Państwo Radni ! Wszyscy Goście ! No powiem wprost, no jest to dlo nos wielki honor i zascyt, że Sejmik Województwa Śląskiego bez sprzeciwów, jednomyślnie podjął uchwałę w sprawie *Roku Górali w Województwie Śląskim*. Jak się tak pozierom wkoło, no jest to uchwała bez precedensu, chyba piyrso tako uchwała w Sejmiku Wojewódzkim kie górole, jak moze i inne grupy znane ze swojij kultury, są tak docenione. Jest to do nos honor i zobowiązanie co z tego zadania coście na nos nałożyli trza się bedzie wywiązać, ale myślę, że bydzie to nasa wspólna robota, bo jak gorole mówią: *pospołu a wroz a bydzie z tego* [słowo niezrozumiałe] może pode słów jaki mo być ten *rok górali* – taki, jak my go umyśleli. Prowdom jest niepodważalnóm, że dominantą kulturową gór jest kultura górolsko – górolscyzna ... *górolscyzna polsko to na* [słowo niezrozumiałe] *swojsko, piękno i spaniało jak ojczyzna cało, piękno i wspaniało*

jak ojczyzna cało. I jak w tyj śpiywce jest *cało*, to taki bydzie też tyn rok góroli. Moze bydymy na pierwszym planie razem z władzami województwa, ale bydzie to rok był łotwarty dlo wszytych co kochajom góry i kochajom ślebode. I namyśleli my tak – u nos, kie Bóg na piersym miejscu, wsytko na swoim miejscu. Bydzie *sacrum*, bydzie odwołanie do nasej tradycji religijnej, do pielgzymek góralskich do nasych sanktuariów, ale i do wielkich wydarzeń religijnych, co myślom ze w nowym roku udo sie przeprowadzić, bo te zarazy, wirusy sie skońcom. Sprawa drugo – moze już bardziej takie *profanum*, to to cym jest bogato kultura górolsko – gospodarkom, pasterstwem i momy tu swoich ekspertów co chodzili za tym, stukali, pukali, a Sejmik na to zawse był otwarty i co było prosone, było to oddane piyknyimi programami i dutkami. *Owca plus* – no to widać, nie ino u nos, bo juz sie bierom w Małopolsce za to, co by na nowo taki program i u nich przywrócić. Bydzie kultura, muzyka, górolsko muzyka i bydzie też górolskie jodło, ale do tego bydom górole i górolki, co cekajom na to co sie w tym nowym roku zdarzy. A w nawiązaniu do tego, ze fundamentem kultury górolskiej jest kultura narodowo i momy ten niepodległościowy rodowód, to bydymy nawiązywać do tego co my w tym roku zrobili i wytyczyli *Szlak Dywizji Górskiej Generała Andrzeja Galicy* z wojny polsko-sowieckiej 1920 roku. Chcemy to kontynuować, bo nom pandemia przeszkodziła w tym coby górole, południe Polski, zbratało sie z Lubelsczyznom, z Mazowszem i Podlasiem, ka nasi wojoki ze Śląska Cieszyńskiego, z Żywiecczyzny, z Podhola pod dowództwem generała Galicy dzielnie się bili i wolność kraju łobronili. I chcemy też nawiązać do trzeciej już edycji *Roku Powstań Śląskich* programem *Górole w Powstaniach Śląskich*. Tak, że cały ten program co scalo w działaniu subregion południowy – Śląsk Cieszyński, Żywiecczyzne – jest otwarty na działanie w całym województwie śląskim. Piękne, wielkie *Bóg zapłać*, ze bydymy to mogli zrobić i jak jest postanowione, to będzie to zrobione. A ze jest czas adwentu i te święta powolutku się zbliżajom Bozo Dziecina się narodzi, to zeby i tradycyjnie, po góralsku ten *rok góroli* zacońć, pasuje krótkie górolskie życzenia skierować do całego Sejmiku i sytych gości i tych co nos słuchają. Bydom pieknie z *połaziskami*, na scynście, na zdrowie, na to Boze Narodzenie, co by sie Wom darzyło syćko stwozenie, byście byli zdrowi, weseli jako w niebie anieli. By sie Wom rodziło, kopyło, do stodoły dyślym łobróciło. Byście mieli pełne łobody, pełne pudła, i co bym Wom gaździna u pieca nie schudła. Co by górnicy fedrowali głęboko, a zarobki im sybowały hej wysoko, wysoko. Co by nos zarazy łomijały i lankory, smutki, zole w nowym roku łodpływały – tak to Boze dej ! [kolęda *Przybieżeli do Betlejem pasterze*].

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja bardzo dziękuję Władkowi Motyce i bardzo przepraszam, że go nie powitałem. Zorientowałem się, że czegoś mi brakuje, więc Władku drogi bardzo dziękuję za te miłe słowa i przepraszam, że na tej liście tutaj jakoś się nie wydrukowało. Bardzo dziękuję !

- [?] Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Chcieliśmy złożyć takie nasze podziękowanie, u nas się to nazywało *połaziska*. Zachowała się ta tradycja na terenie beskidzkiej *Trójwsi* – w drugi dzień świąt, na św. Szczepana, wręcza się z życzeniami, z winszami takie gałązki ozdobione wstążkami i kolorowymi kwiatuskami.
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...tylko nie wiem ile trzeba dać połaźnikom ? ... Jeszcze raz bardzo dziękuję tu góralom z Żywiecczyzny, z Brennej, z Istebnej, którzy tutaj dzisiaj przybyli. Mam nadzieję, że te słowa, które tu padły, będą realizowane, natomiast też taki ważny chyba akcent – my teraz tyle mówimy o tym zielonym Śląsku, myślę, że jest ten potężny obszar południa, piękny, górski, gdzie faktycznie można spacerować po górach – a sam, że tak powiem, jestem wielkim zwolennikiem turystyki górskiej – wczoraj np. byłem w okolicach Pana Radnego Molina, na Orłowej, na Trzech Kopcach Wiślańskich, tak, że wszystkich zachęcam i myślę że ten *rok*, który w tej chwili jednogłośnie, co jest ważne, przyjęliśmy, na pewno ubogaci nasze województwo śląskie. Jeszcze raz to podkreślam, a mówię to od dwóch lat żeby nasze województwo śląskie było jednym tworem, mimo tych olbrzymich różnic tradycji, kultury, bo tylko wspólnie możemy coś dobrego osiągnąć. Ale żeby to osiągnąć musimy przejść do kolejnego punktu, jakże ważnego...

6. Podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2021-2030 (druk VI/355):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – przedstawienie projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2021-2030 przez Pana Jakuba Chelstowskiego, Marszałka Województwa Śląskiego. Panie Marszałku ! Bardzo proszę ! I tak jak to jest w zwyczaju, omawianie jest łącznie z budżetem, jest to dla nas wszystkich bardziej zrozumiałe, czytelne, tak, że tutaj ... głosowania będą oczywiście oddzielne, natomiast myślę, że dyskusja, omówienie jak najbardziej wspólne. Panie Marszałku, proszę !
- **Marszałek Jakub Chelstowski** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Ja tylko króciutko, jak Wysoki Sejmik pozwoli, to mamy wszyscy razem nadzieję, że tych *dutków* na te godne obchody nie powinno w przyszłym roku zabraknąć. Ale teraz przechodząc już tutaj do spraw odnośnie sesji budżetowej. Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Wieloletnia Prognoza Finansowa zgodnie z art. 227 ust. 1 ustawy o finansach publicznych musi obejmować rok budżetowy oraz co najmniej trzy kolejne lata. Jednakże czas ten nie może być krótszy niż okres na jaki zaciągnięto długoletnie zobowiązania lub planuje się takowe zaciągnąć. Przedstawiony Państwu projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego obejmuje lata

2021-2030, co oznacza, że okres jej obowiązywania już trzeci raz nie został wydłużony. Należy tutaj zaznaczyć, że wraz z Województwem Opolskim mamy najkrótsze prognozy – ja poproszę teraz tabelę 1 – i daleko nam do tzw. rekordzistów w tym zakresie, którzy wydłużają swoją prognozę, choćby do 2045 roku. Jak Państwo widziecie, czternaście województw przedstawiło projekty wieloletnich prognoz finansowych wykraczających poza rok 2030, i tak jak powiedziałem, najdłuższy WPF przewiduje Podkarpackie, Wielkopolska oraz Zachodniopomorskie – czyli aż do 2045 roku, przy czym, co należy tutaj podnieść, Wielkopolska wydłużyła prognozę w stosunku do aktualnej aż o 13 lat. Brak konieczności wydłużenia prognozy województwa oznacza, że kredyty z lat 2014-2016 będą spłacone do 2025 roku, natomiast kredyty z lat 2017-2020 oraz planowane na 2021 będą spłacane do końca 2030 roku. Wieloletnia Prognoza Finansowa sporządzona została na podstawie dokumentów rządowych, czyli Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2019-2022, *Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych* oraz nowej *Metodologii opracowywania prognoz samorządu*, przygotowane przez Ministerstwo Finansów w lipcu 2020. Wykorzystano także Strategię Rozwoju „Śląskie 2030+” oraz inne dokumenty planistyczne opracowane na potrzeby naszego województwa, zwłaszcza w zakresie planowania przedsięwzięć wieloletnich oraz prognoz wysokości środków na końcowe lata objęte *prognozą*. Zgodnie z ministerialnym wzorem wynikającym ze stosownego rozporządzenia *prognoza* składa się z trzech części, stanowiących odpowiednie załączniki do projektu uchwały: pierwszy – to sama prognoza finansowa wraz z projekcją kwoty długu i indywidualnego wskaźnika zadłużenia, drugi załącznik zawiera wykaz przedsięwzięć wieloletnich, a trzeci to objaśnienia przyjętych wartości odnoszące się po kolei do poszczególnych punktów *prognozy*. Zarząd Województwa, do którego należy inicjatywa w zakresie sporządzenia i przedłożenia Sejmikowi do uchwalenia WPF-u, aby wypełnić wszystkie wymogi ustawowe musiał: oszacować dochody i wydatki Województwa do 2030 roku, sporządzić prognozę długu dla Województwa również do 2030 roku. Najtrudniejszy problem oczywiście – prognozowanie dochodów Województwa w tak długiej perspektywie czasowej, zwłaszcza w dobie pandemii COVID-19, która oczywiście ma wpływ na finanse publiczne. Dlatego spełniając wymóg realności przyjęliśmy na 2021 rok niższe dochody z PIT i CIT. Wzrost dochodów po 2021 roku oszacowano na podstawie wytycznych Ministerstwa Finansów o wskaźniki takie jak PKB, czy wskaźnik inflacji. Kolejną trudnością było sporządzenie *prognozy kwoty długu* wraz z możliwością jej spłaty. W 2021 roku przewidujemy zaciągnięcie kredytów głównie na: modernizację i rozbudowę Planetarium Śląskiego w ramach Śląskiego Parku Nauki i to jest kwota blisko 25,5 mln zł, inwestycje, co ważne, na drogach wojewódzkich – tu ponad 170 mln zł. Co prawda nie udało się uniknąć zaplanowania kredytu na spłatę wcześniejszych zobowiązań, ale kwota na ten cel jest o 40 mln niższa niż

w latach poprzednich i wynosi 78,4 mln zł – poproszę o pierwszy wykres. Nowe kredyty będą zaciągane na taki okres by spłacić je do końca 2030 roku. Daje to z jednej strony oszczędność w wydatkach związanych z obsługą długu, a z drugiej strony zwalnia tzw. *zdolność kredytową Województwa Śląskiego*, umożliwiając absorpcję środków unijnych tak z aktualnej, kończącej się, jak i oczywiście z przyszłej perspektywy finansowej, bardzo dobrej dla Polski i bardzo dobrej dla Śląska. Prognozowany stan zadłużenia poszczególnych województw na dzień 31 grudnia widzicie Państwo na przedmiotowym wykresie – 13 Województw, oprócz Łódzkiego, Podkarpackiego i Opolskiego, prognozuje wyższy poziom długu na koniec 2021 roku w relacji do planu po zmianach na 2020 rok. Najbardziej zadłużonym Województwem będzie Województwo Mazowieckie – z kwotą 1 mld 151 mln zł. Na drugim miejscu będzie Małopolska z długiem 970 mln zł, Lubelskie – 754 mln zł. My jesteśmy na czwartym miejscu z długiem 741 mln zł. Kolejne Województwo to Wielkopolska z długiem 721 mln zł oraz Łódzkie – ponad 600. Najniższe, oczywiście od lat, Województwo Opolskie – 61 mln. W podsumowaniu można stwierdzić, że planowany dług naszego Województwa na koniec 2021 roku nie przekroczy 45 % dochodów ogółem budżetu Województwa Śląskiego. Przypominamy, że maksymalny wskaźnik wynosi 60 % dochodów ogółem, a więc Województwo Śląskie pod tym względem jest bardzo bezpieczne. Poproszę o kolejny wykres. Perspektywę przyrostu długu Województwa pomiędzy latami 2020 i 2021 widzicie Państwo tutaj. Dysponując trzecim budżetem w kraju, w grupie województw jesteśmy też na trzecim miejscu z przyrostem długu o 195,8 mln zł, za Województwem Małopolskim i Wielkopolskim, a przed Mazowszem. Największy przyrost długu wykazuje Małopolska – aż o 438 mln zł oraz Wielkopolska – ponad 313 mln. Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacja Województwa Śląskiego po przeliczeniu wielkości długu na jednego mieszkańca – poproszę o kolejny wykres. Dokonano tutaj podziału prognozowanej kwoty długu na dzień 31 grudnia 2021 roku przez liczbę mieszkańców poszczególnych województw według danych GUS-u. Z takiego zestawienia wynika, że największa kwota długu przypada na Lubelskie – 359 [zł], potem Małopolskie – 289, Podlaskie – 285 zł. Województwo Śląskie jest na trzecim miejscu od końca – 163 zł na jednego mieszkańca, co nas klasyfikuje na czternastym miejscu. Oczywiście najmniej zadłużone Województwo Opolskie – tylko 62 zł długu na 1 mieszkańca. Stan zadłużenia Województwa Śląskiego nie powoduje zagrożenia płynności finansowej w poszczególnych latach *prognozy*, bowiem wskaźnik rzeczywisty długu jest dużo niższy od dopuszczalnego. Należy zauważyć, że przedstawiona Wysokiemu Sejmikowi prezentacja, została przygotowana przy założeniu pełnego wykorzystania kredytów zarówno w 2020, jak i w 2021 roku. Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Omówienie założeń, szacowanych kwot, a także przyjętych rozwiązań i metodyki postępowania przy ustalaniu elementów *prognozy* zawarte jest w objaśnieniach, które stanowią

załącznik 3 do WPF-u. Projekt WPF Województwa Śląskiego wraz z prognozą długu spełnia wymogi ustawowe i umożliwia ocenę sytuacji ekonomicznej Województwa. Przeanalizowano czynniki, które mogą mieć wpływ zarówno na wysokość dochodów jak i wydatków Województwa Śląskiego w latach 2021-2030. Dokonano również analizy ryzyka możliwych procesów ekonomicznych, jak i społecznych, które mogą wystąpić w przyszłości, a które mogą mieć wpływ na dochody oraz wydatki prognozowane na lata przyszłe. Ostrożnie oszacowane są dochody podatkowe z PIT i CIT na 2021 [rok] oraz lata następne, mając na uwadze wpływ pandemii na gospodarkę kraju. Chciałbym w tym miejscu poinformować, że III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach uchwałą z 30 listopada 2020 roku wydał pozytywną opinię o przedłożonym przez Zarząd Województwa projekcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2021-2030 bez uwag i zastrzeżeń co do przyjętych założeń i objaśnień. W imieniu Zarządu Województwa wnoszę więc o podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2021-2030. I tym samym przeszlibyśmy, Panie Przewodniczący, do uchwały budżetowej i bym poprosił o drugą prezentację ... Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Przygotowany na 2021 rok projekt uchwały budżetowej, przyjęty przez Zarząd Województwa na posiedzeniu w dniu 12 listopada 2020 roku, spełnia wszystkie wymogi przepisów ustawy o finansach publicznych. Projekt budżetu jest zgodny z Wieloletnią Prognozą Finansową oraz jest rozpatrywany po uprzednim przyjęciu tej prognozy. Budżet ten jest również zrównoważony wewnętrznie – nie wolno bowiem uchylać budżetu, w którym wydatki bieżące są większe od dochodów bieżących. Ewentualne braki dochodów bieżących mogą być pokryte tylko nadwyżką budżetową lub wolnymi środkami z lat poprzednich. Przedstawiony Państwu projekt uchwały budżetowej na 2021 rok został pozytywnie oceniony przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Katowicach. W projekcie uchwały budżetowej całkowite dochody Województwa oszacowano na poziomie 1 mld 666 mln 792 tys. zł. Jest to spadek o 14,2 % w stosunku do planu dochodów po zmianach na dzień 30 września br. Natomiast wydatki zaplanowano w wysokości 1 mld 960 mln zł, czyli mniej o prawie 8 % w stosunku do planu wydatków w roku bieżącym. Przekazany Państwu projekt uchwały budżetowej jest zrównoważony przychodami w kwocie 372 mln zł, na które składają się: środki kredytowe w wysokości 274 mln, spłaty rat udzielonych pożyczek – prawie 12 mln, oraz wynik finansowy budżetu za 2019 rok – 86 mln. Projekt budżetu zawiera również rozchody, czyli spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów, w kwocie 78 mln zł. Jak już wspominałem, oszacowane na 2021 rok dochody są niższe od planu po zmianach na dzień 30 września br. Decyduje o tym przede wszystkim prognozowany spadek wpływów z udziałów Województwa w CIT i PIT co jest związane z aktualną sytuacją epidemiczną i szeregiem regulacji, które powodują wydłużenie okresów. Do zadań priorytetowych w nowym budżecie należą m.in.:

modernizacja i rozbudowa Planetarium Śląskiego, o której już mówiłem, efektywne wdrażanie końcówki RPO, w tym oczywiście drogi, Opera Śląska w Bytomiu, *Promocja gospodarcza regionu oraz działania związane z tworzeniem przyjaznych warunków do inwestowania i eksportowania*, oczywiście Stadion Śląski gdzie mamy cztery ważne imprezy, czyli mistrzostwa świata sztafet, Drużynowe Mistrzostwa Europy w lekkiej atletyce. Projekt budżetu na 2021 rok był omawiany przez wszystkie komisje merytoryczne Sejmiku, których opinie i pytania były wnikliwie analizowane przez Zarząd. W dniu 25 listopada 2020 roku pozytywną opinię o projekcie wydała Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów. Opinia ta nie zawierała żadnych wniosków formalno-finansowych do projektu budżetu. Poproszę o pierwszy wykres. Szanowni Państwo Radni ! Szacowane dochody całkowite Województwa Śląskiego na 2020 rok wynoszą prawie, tak jak powiedziałem 1 mld 667 mln zł. Przedstawiony wykres pokazuje strukturę dochodów budżetu województwa w latach 2016-2021. Dochody budżetu własnego Województwa w 2021 roku będą niższe od planowanych w stosunku do poprzedniego roku o około 270 mln zł. Podeszliśmy tutaj bardzo ostrożnościowo do projekcji budżetu. Oczywiście ta sytuacja się może zmienić, ale to wynika z tego żeby też nasz budżet nie był sztucznie w jakimś stopniu *napompowany* kwotami, których możemy nie uzyskać, a oczywiście to co będzie więcej po stronie dochodowej zostanie przez Państwa Radnych wprowadzone do budżetu. Dotacje na zadania zlecone ustawowo z zakresu administracji rządowej (kolor żółty) w 2021 roku planuje się w wysokości ponad 43 mln zł. Poproszę kolejny wykres. Tutaj jest pokazana struktura procentowa dochodów budżetu. Od 2016 roku wzrasta udział dochodów budżetu własnego województwa z 95 % do 97 %. Tym samym maleje znaczenie dotacji na zadania zlecone, co jest de facto stałym trendem. Jak wyglądają dochody naszego województwa na tle innych województw pokazuje kolejny wykres nr 3 – poproszę o przełączenie. Cztery Województwa w 2021 roku planują wyższe dochody w relacji do 2020 roku – jest to Województwo Lubelskie, Podkarpackie, Warmińsko-Mazurskie i Zachodniopomorskie. Wyższe dochody to może być efekt pełnej realizacji zadań wynikających z perspektywy finansowej 2014-2020, czyli końcówka. Województwo Śląskie pod tym względem szacowanych dochodów zajmuje trzecie miejsce po Mazowieckim i Małopolskim, wobec którego mamy tylko o 55 mln zł mniej. Najwyższy spadek dochodów w przyszłym roku planuje Województwo Mazowieckie o ponad 300 mln zł, a potem Województwo Śląskie i Małopolska po 270 mln. Dochody budżetu szacowane w 2021 roku na poziomie 1 mld 623 mln zł składają się z tzw. dochodów własnych, subwencji ogólnej oraz dotacji na zadania własne. Kształtowanie się dochodów pokazuje wykres 4 – poproszę ! Tutaj przedstawiono dochody budżetu własnego według głównych jego źródeł. Od 2016 do 2020 roku sukcesywnie wzrastają dochody własne budżetu z 911 mln zł do prawie 1 mld 503 mln zł – to był wzrost o ponad 65 %. Niestety, wiadomo, przyszły rok z uwagi na COVID i pandemię jest trudny do

przewidzenia i dlatego szacujemy delikatny spadek w tym zakresie, ale jestem przekonany, że ta sytuacja może być zupełnie inna w momencie kiedy epidemia ustanie albo zostanie ograniczona. Maleją też wpływy z subwencji ogólnej w relacji do 2016 roku, jest to spadek o 20 %. Wahaniom ulegały dotacje celowe na zadania własne. W 2021 roku nastąpi spadek w stosunku do 2020, niewielki, bo tylko około 3 mln zł. Struktura procentowa udziału poszczególnych grup dochodów przedstawiona jest na kolejnym wykresie – poproszę wykres 5. Pokazuje on lekki wzrost znaczenia dochodów własnych (kolor żółty). W 2016 roku dochody własne stanowiły 77 % dochodów ogółem, a w 2021 to jest 78 %, czyli 1 %. Udział subwencji ogólnej z roku na rok ulega zmniejszeniu, na 2021 rok jest prognozowany jego dalszy spadek. Rośnie natomiast udział dotacji celowych na zadania własne z 9,5 % do ponad 14 %. Poproszę kolejny wykres i tutaj omówimy wydatki budżetu, jak wygląda...

- **radna Urszula Koszutska** -...przepraszam bardzo, że tak niegrzecznie ... ale ja od dłuższego czasu nie widzę slajdów. Nie wiem czy to jest tylko na mojej prezentacji, czy być może większa ilość radnych ma takie trudności, ale zależałoby mi jednak żebyśmy uważnie śledziła i wiedziała jakie wnioski wyciągnąć. Proszę poprawić...
- **Marszałek Jakub Chelstowski** –...tutaj raczej kwestia do informatyków w tym momencie. Panie Przewodniczący, czy mogę kontynuować ?
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja tutaj nie wiem czy to jest kwestia tutaj naszej obsługi, czy przeglądarki, która jest na komputerze ? ... Może proszę służby informatyczne o kontakt z Panią Radną, tylko wiem czasami też, że jak mam słabszy sygnał to mam problem, że widzę albo jedno, albo drugie. Tak, że bardzo bym prosił o kontakt z Panią Radną, natomiast nie wiem na ile będzie to możliwe to poprawić. Bardzo proszę o interwencję. Panie Marszałku proszę kontynuować...
- **radna Urszula Koszutska** –...powiem, że nie jestem jedyną osobą, która ma takie trudności...
- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...no innych zgłoszeń tego typu nie miałem, więc trudno mi w tej chwili to skomentować...
- **Marszałek Jakub Chelstowski** –...oczywiście, Szanowni Państwo, jeżeli będzie takie życzenie kogoś z radnych te wykresy prześlemy drogą elektroniczną, tu nie ma żadnej wiedzy tajemnej. Ja będę kontynuował Szanowni Państwo. Wykres nr 6 przedstawia, czy daje obraz planowania wydatków na 2021 rok w poszczególnych Województwach w relacji do 2020 roku. W pięciu Województwach planuje się wzrost wydatków, a w jedenastu

ich spadek. Największy wzrost wydatków przewidują dwa Województwa: Podlaskie i Wielkopolskie. Województwo Mazowieckie oraz Śląskie zakłada zaś największy spadek wydatków – aż o 8 %. De facto to jest dobre porównanie, bo wiadomo, że to są dwa największe województwa jeżeli chodzi o PKB. Strukturę wydatków budżetowych Województwa Śląskiego na realizację zadań własnych w latach 2016-2021 przedstawiono na kolejnym wykresie – i poproszę o wykres 7. Od lat widoczna jest dominacja wydatków w zakresie transportu i komunikacji. Wydatki na drogi wojewódzkie stanowią prawie 72 % wydatków całego działu i jest to też wzrost o 2 % więcej niż roku 2020. Wydatki na przewozy regionalne i zakup taboru kolejowego to 25 % wydatków tego działu. Drugie miejsce oczywiście wydatki na oświatę i edukację i tutaj też oczywiście wpisana jest inwestycja w Planetarium. Trzecie miejsce to wydatki *administracja publiczna*. Zaplanowano tu też wzrost wydatków związanych z wejściem w życie *Pracowniczych Planów Kapitałowych* i wzrostem najniższego wynagrodzenia, oczywiście pomoc techniczna i kwestie związane ze *Stadionem Śląskim* i internacjonalizacją. Kolejna grupa zadań to kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, a następnie kultura fizyczna, co wynika z utrzymania *Stadionu Śląskiego* oraz z organizacji na nim imprez sportowo-kulturalnych. Niemniej ważnym priorytetem w strukturze wydatków są wydatki majątkowe. Poproszę o wykres 8. Przedstawia ten wykres udział wydatków majątkowych w ogólnej wartości wydatków. Od 2016 roku na inwestycje szeroko rozumiane – budowa, modernizacje, zakupy przeznaczano się średnio około 32 %. W 2016 roku wynosiło raptem 27 %, w 2020 – 39,9 %, a rok przyszły planujemy na 39,6 %, więc bardzo ważny element zwiększenia utrzymania pomimo sytuacji epidemicznej wydatków majątkowych. Myślę, że one też przekroczą w przyszłym roku 40 %. Kolejny wykres, 9, poproszę. Przedstawia plan dochodów i wydatków w 2021 roku w poszczególnych województwach. Kolor żółty – dochody, kolor niebieski – wydatki. Wszystkie Województwa zaplanowały większe wydatki od dochodów. Największy deficyt przewiduje, jak w tym roku, Województwo Małopolskie – 414 mln zł, potem Wielkopolska – 367 mln zł, Województwo Śląskie – 294 mln zł, Mazowieckie 212. Dla zachowania ustawowej zasady równowagi budżetowej w przypadku braku dochodów można sięgnąć do tzw. przychodów, którymi może być wynik budżetu z lat poprzednich, ale również kredyty, pożyczki czy emisja obligacji komunalnych. Jak duże przychody planowane są w 2021 roku w poszczególnych Województwach przedstawia wykres 10 – poproszę o przełączenie. Osiem Województw nie planuje wzrostu przychodów w relacji do bieżącego roku, natomiast Województwa: Dolnośląskie, Łódzkie, Małopolskie, Mazowieckie, Opolskie, Pomorskie oraz Śląskie planują ich wzrost. Największy przyrost przychodów zakłada Województwo Wielkopolskie – 231 mln zł, Małopolska – 145 mln zł, Śląskie – 65. Kolejny wykres poproszę i tutaj są też istotne źródła tych przychodów, gdzie najważniejszym źródłem przychodów są kredyty i pożyczki – jest to kolor żółty

– planuje je czternaście Województw. Kolejnym źródłem jest wynik z lat poprzednich, czyli nadwyżka budżetowa lub wolne środki (kolor niebieski) – planuje je aż trzynaście Województw. Tylko trzy Województwa planują emisje obligacji na pokrycie wydatków majątkowych i spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Jest to Małopolska – 282 mln zł, Łódzkie – 70 mln, Wielkopolskie – 40. Niewielkie znaczenie mają wpływy ze spłat udzielonych pożyczek (kolor czerwony), planuje je tylko dziewięć Województw. Zadłużenie się Województwa w jednym roku oznacza w następnych latach konieczność jego zmniejszenia poprzez spłaty rat kredytowych, czy wykup obligacji. Rozchody budżetów Województw w 2021 roku w relacji do roku 2020 przedstawia wykres 12. W pięciu Województwach nastąpi wzrost spłat rat zadłużenia w 2021 roku w stosunku do roku 2020. Najwyższe rozchody planuje w przyszłym roku Mazowieckie – 396 mln zł, Małopolska – 149 mln zł, Województwo Śląskie – 78 mln zł, Województwo Łódzkie – 43 mln. Szanowni Państwo Radni ! Jak już wspominałem na początku mojego wystąpienia, dokonaliśmy wnikliwej analizy opinii i sugestii w sprawie projektu budżetu Województwa na 2021 rok. Wróciliśmy również do wykazu zadań, bądź to nieprzyjętych do projektu budżetu, bądź tych, których finansowanie zmniejszono, bez szkody dla ich realizacji. Spełnienie wszystkich potrzeb jest oczywiście na tą chwilę niemożliwe, gdyż wymagałoby znalezienia dodatkowych 529 mln zł. Na pewno priorytetem będzie zwiększenie w trakcie roku środków na ochronę zdrowia, a w pierwszej kolejności na pokrycie ujemnego wyniku zakładów opieki zdrowotnej. Dołożymy starań by te środki wydatkować efektywnie i oczywiście stworzyć przyjazne warunki dla inwestorów i eksporterów poprzez internacjonalizację MŚP. Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów 25 listopada br. przyjęła wniosek i skierowała go do Zarządu o uzupełnienie środków finansowych w trakcie 2021 roku, w kwocie minimum 1,5 mln zł na zadania takie jak: *Inicjatywa Sołecka*, *Piękna Wieś...*, *Owca plus*, prace konserwatorskie, restauratorskie, po 0,5 mln zł, oraz zwiększenie środków na pomoc dla ochotniczych straży pożarnych również o 0,5 mln zł. Wniosek ten bierzemy sobie oczywiście bardzo *do serca*, wszystko to jednak zależy od wyniku finansowego za 2020 rok, ale jestem przekonany, że te środki uda nam się wygospodarować. W marcu planujemy nowelizację budżetu Województwa na 2021 rok. Szanowni Państwo Radni ! Wraz z budżetem własnym Województwa musi być uchwalony *plan finansowy zadań zleconych z zakresu administracji rządowej*, stanowiący załącznik do projektu uchwały budżetowej. Ogółem dotacje i wydatki tego planu na 2021 rok zamykają się kwotą 43 mln 399 tys. zł. Zapewne jak co roku kwota ta będzie wielokrotnie zmieniana w wyniku decyzji Wojewody i Ministra Finansów. Chciałbym również poinformować, że III Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej uchwałą z 30 listopada, wydał pozytywną opinię o przedłożonym przez Zarząd Województwa projekcie uchwały budżetowej na 2021 rok. Ten sam Skład Orzekający w kolejnej uchwale z tego samego dnia pozytywnie zaopiniował

oczywiście możliwość sfinansowania deficytu budżetowego w kwocie 294 mln 81 tys. 834 zł. W imieniu Zarządu wnoszę o podjęcie uchwały w sprawie budżetu, i jego przyjęcie, na 2021 rok. Bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję Panu Marszałkowi za przedstawienie tych dwóch ważnych projektów uchwał, czyli Wieloletniej Prognozy Finansowej oraz budżetu. Tak jak była prośba Pana Marszałka żeby te tematy przedstawić w jednym wystąpieniu, również sugestia jest aby w trakcie dyskusji omawiać te tematy łącznie, więc w tej chwili bardzo proszę o przedstawienie stanowiska Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów.

- **radny Stanisław Baczyński, Przewodniczący Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni na sali i przed komputerami w ramach wideokonferencji ! Szanowni Zaproszeni Goście ! Projekty Wieloletniej Prognozy Finansowej 2021-2030 i budżetu Województwa Śląskiego na rok 2021 wraz z załącznikami zostały złożone organowi stanowiącemu, jak również Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach w ustawowym terminie. Jak zauważono ze wszystkich stron, materiały zostały opracowane z wypełnieniem przepisów ustawy o finansach publicznych i innych ustaw szczegółowych w sposób czytelny, przejrzysty, stanowiąc skrupulatne opracowanie. Wypełniając zobowiązania ustawowe i uchwałodawcze na dzisiejszą sesję przygotowane zostały opinie w tej sprawie. Wspomnę tylko, że projekt Wieloletniej Prognozy Finansowej nie zmienia okresu prognozy, zawiera wykaz przedsięwzięć, relacje dochodów i wydatków, kwotę długu, zachowane na dobrym poziomie wskaźniki zadłużenia i niezbędne objaśnienia. Integralną jej częścią pozostają upoważnienia dla Zarządu Województwa, umożliwiające prowadzenie polityki finansowej w dłuższej niż rok budżetowy perspektywie. Przedstawiony dokument zachowuje dotychczasową formę oraz filozofię planowania, które w obliczu panującej pandemii staje się zadaniem narastająco trudniejszym. Przyjęty na rok 2021 szacunek dochodów z PIT oscyluje wokół poziomu roku 2020, zaś podatek CIT stanowi swego rodzaju wróżbę. Inne ważne źródła dochodów wynikają z wyliczenia subwencji, będącej pochodną sytuacji stanu budżetu państwa, sytuacji gospodarczej regionu i wielowątkowych uwarunkowań. Pozostałe dochody wynikające z filozofii działania tego typu jednostki samorządu terytorialnego zostały zaplanowane przez Zarząd na optymalnym poziomie. Wytworzona przez Zarząd poduszka finansowa, będąca pochodną zachowawczej dotychczas polityki kredytowej, otwiera przed nami szansę jednak dobrego budżetu na rok 2021. Projekt budżetu na ten rok, będący pochodną możliwości i okoliczności, został opracowany w relacji potrzeby realizacji zadań i możliwości wydatków. Zauważyć należy niższe dochody i potrzebę zrównoważenia budżetu wolnymi środkami z lat poprzednich, innymi przychodami wynikającymi z przepisów szczegółowych, kredytem i spłatą

udzielonych pożyczek. Częścią składową strony wydatkowej staje się *Budżet Obywatelski*. Nie maleją nakłady na służbę zdrowia i transport, rosną nakłady na kulturę, oświatę i administrację. Mimo trudności finansowych pozostaje element współpracy z samorządami, instytucjami i innymi administracjami w ramach pomocy i wspólnej realizacji zadań. Należy zauważyć i docenić, że mimo niższych relatywnie dochodów, zaplanowane wydatki majątkowe pozostają na dotychczasowym, wysokim poziomie. Dowodzi to należytej dbałości organu wykonawczego o pomnażanie majątku i rozwój – rozwój przez inwestycje, które są dźwignią, która niewątpliwie ma pozytywny wpływ na stan gospodarki regionalnej i krajowej. Nie wolno nam zapomnieć, że jest jeszcze plan wydatkowania prawie 2,5 mld zł środków unijnych zgromadzonych w Regionalnym Programie Operacyjnym, których uruchomienie to nie tylko wyzwanie i potrzebna praca, ale również istotna pomoc w realizacji omawianego budżetu własnego i istotny element rozwoju regionu przez budżety beneficjentów. Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów na dwóch odrębnych posiedzeniach, wypełniając delegację Sejmiku, dokonała analizy przedstawionych materiałów. Wysłuchała Skarbnika Województwa prezentującego układ, uwarunkowania i przyjęte rozwiązania w konstrukcji projektu WPF-u i budżetu. Uzyskała wyjaśnienia ustne i pisemne na sformułowane wątpliwości, wnioski i pytania. Zapoznała się z wnioskami radnych skierowanymi do wiadomości Komisji, przekazała wniosek radnego do rozpatrzenia według właściwości przez Zarząd, wysłuchała stanowiska przewodniczących stałych Komisji Sejmiku. Główną osią dyskusji było uszczuplenie dochodów wobec rosnących potrzeb, uwarunkowania wynikające z pandemii i nieprzewidywalność rzeczywistości. Komisja nie zdecydowała się na wniosek do Zarządu o autopoprawkę, mimo wniosku Komisji Edukacji sugerującego zwiększenie środków w dziale 921 o 500 tys. zł na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Takie stanowisko Komisji jest konsekwencją wyjaśnień i deklaracji Pana Marszałka reprezentującego Zarząd, że w zakresie tego wniosku, jak również w przypadku pozostałych wniosków, Zarząd będzie sukcesywnie proponował zmiany w uchwalonym budżecie zmierzające do pozytywnego załatwienia. W tym stanie Komisja Budżetu, Skarbu i Finansów skierowała do Zarządu wniosek kierunkowy o uzupełnienie środków w dziale *rolnictwo i łowiectwo, bezpieczeństwo publiczne, kultura i ochrona dziedzictwa narodowego*, o czym mówił również Pan Marszałek w swoim wystąpieniu. Na posiedzeniu w dniu 25 listopada z udziałem przewodniczących stałych komisji Sejmiku, pozytywnie zaopiniowano projekt WPF-u i budżetu, a stosowne opinie wraz z wnioskiem zostały przekazane Przewodniczącemu Sejmiku i Zarządowi. Komisja wnosi do Wysokiego Sejmiku o uchwalenie Wieloletniej Prognozy Finansowej 2021-2030 oraz budżetu Województwa Śląskiego na rok 2021 w przedłożonym pierwotnie brzmieniu. Szanowni Państwo ! Ten budżet wobec panujących uwarunkowań jest planem szczególnym. Wśród różnych opinii

w kuluarach da się słyszeć, że jest to budżet *konieczny, trudny, niezbędny*, a na dziś sformułowany według prawnej reguły. Zapewne nie spełnia on wszystkich marzeń i nie uwzględnia wszystkich potrzeb. Nie ma takich możliwości, a zarazem nie istnieją tak doskonale dokumenty planistyczne. Ze względu jednak na sytuację przywołaną wcześniej, trudności i okoliczności, jest to projekt dobry, a właściwie na ten moment trzeba powiedzieć, że jest to projekt bardzo dobry. Budżet, Szanowni Państwo, to nie dokument sam w sobie, to jedynie narzędzie do wykonania zadań własnych samorządu, w tym wypadku wojewódzkiego. W omawianym przypadku jest to budżet z narzuceniem opcji *rozwój*, bo ten może uratować lub pomóc odbudować utraconą przez pandemię dynamikę gospodarczą, a co za tym idzie również podatkową. Wszyscy wiemy, że właściwie to finansowe otwarcie nowego roku budżetowego. Niewątpliwie nie wolno żadnemu organowi Sejmiku uważać, że wszystko jest w zakresie polityki finansowej osiągnięte. Przed nami środki z nowej perspektywy unijnej, *Fundusz Odbudowy, Fundusz Sprawiedliwej Transformacji* i wiele innych programów i wyzwań, którym musimy stawić czoło. Życzę wszystkim, aby uchwalone dziś zgodnie dokumenty były tylko kręgosłupem, na którym zbudujemy nasz wspólny sukces. Będąc przy głosie chciałbym również bardzo serdecznie podziękować Pani Skarbnik i wszystkim, którzy uczestniczyli w przygotowaniu tych, jak już wspomniałem, przejrzystych dokumentów.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Przewodniczącemu ! Myślę, że te uzupełnienia, pełne omówienie ... i w tej chwili otwieram dyskusję. Jest zwyczaj taki, że w pierwszej kolejności, jeżeli jest taka potrzeba, występują przedstawiciele klubów, ale oczywiście wszystkim radnym będę udzielał głosu. Widzę jedno zgłoszenie tutaj do dyskusji – Pan Mirosław Mazur, udzielam głosu !

- **radny Mirosław Mazur** – dziękuję Panie Przewodniczący za głos. Pozwolicie Państwo, że w imieniu klubu Koalicji Obywatelskiej odniosę się w swoim wystąpieniu do przedstawionego dokumentu. Proszę Państwa ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Podajecie Państwo, w uzasadnieniu do budżetu podajecie, że spadek dochodów pochodzących z części wyrównawczej subwencji ogólnej tłumaczony jest lepszą sytuacją w 2019 roku, natomiast ja chciałbym usłyszeć jakby tutaj wytłumaczenie tej logiki myślenia, bo ponieważ sytuacja była lepsza skali województwa, ale też wynika z lepszej sytuacji w skali kraju, to w zasadzie powinny się te dwa efekty rekompensować, równoważyć i spadku nie powinniśmy odnotować. Prosimy zatem o dokładniejsze wytłumaczenie powodów zmniejszenia tej części środków i szczególnie porównania nas tutaj, województwa śląskiego, z innymi regionami. Druga wątpliwość jaką mamy, to jest skąd Państwo czerpicie tak duży optymizm odnośnie dochodów z CIT, czyli od osób prawnych, bowiem w tym samym uzasadnieniu jest zapisane, że szacuje się je na poziomie 90 % roku 2019. Ja się

tutaj chcę odnieść do dokumentów, które Państwo nam dostarczyliście. Konkretnie chodzi o dokument, który pokazuje informacje z wykonania budżetu za 10 miesięcy tego roku. Tam są też dane dotyczące lat wcześniejszych i wspomniany 2019. W tym 2019 roku wykonanie udziału w podatku dochodowym od osób prawnych, czyli w CIT, jest na poziomie prawie 689 mln zł, natomiast jak idzie o projektowany budżet to jest tam zapisana kwota 726 mln zł, więc kwoty, które wynikały z uzasadnienia, do siebie w żaden sposób nie pasują. Co za tym idzie, jeszcze jak uwzględnimy 2020 rok, w którym wykonanie jest słabsze niż prognozowano, i jeszcze jak dodamy do tego, że założenia były przygotowywane na bazie danych wrześniowych – dodam tutaj, że wtedy wirus był w odwrocie – w tej chwili jest tak jak przynajmniej we wrześniu, tymczasem 2021 wcale nie jawi jako rok taki pełen optymizmu. Chcę też zapytać na ile realne są założenia z września dotyczące PIT, czyli podatku dochodowego od osób prawnych [fizycznych]. Tutaj Państwo mówicie, że opieracie się w poprzednim punkcie – tu zwrócę uwagę na słowa mojego przedmówcy, powiedział, że to było *wróżenie* – o tyle w drugim punkcie prognozujemy to na bazie założeń rządowych i to biorąc obecną sytuację, zwłaszcza restrykcje ostatnio wprowadzone i to, że restrykcje dotyczą dość istotną gałąź tutaj gospodarki województwa śląskiego, mianowicie gałąź gastronomiczną i turystyczną, to wydaje mi się, że nie do końca jesteśmy uprawnieni żeby takim optymizmem tutaj szastać. Po stronie wydatkowej, proszę Państwa, my nie dostrzegamy jakichś wyraźnych trendów, które miałyby świadczyć o wartości dodanej Państwa rządu. Z listy zadań nie obsłużonych, przed chwilą mój przedmówca też o tym wspominał, Marszałek Chełstowski, że pozycji tam jakoś radykalnie nie ubywa. Pomimo, że – tu Państwu znów to przypomnę – 2018 rok z deklaracji jakie wtedy składaliście Śląsk miał bardzo zyskać na przejęciu władzy na Śląsku przez PiS – dodam, że po przejęciu w skandalicznych okolicznościach miało się bardzo województwu śląskiemu poprawić. Jak powiedziałem wcześniej, jakoś tego tutaj wyraźnego trendu nie widzimy. Zgodnie z informacją otrzymaną z Regionalnej Izby Obrachunkowej ten budżet jest poprawny z formalnego punktu widzenia i my tego tutaj w żaden sposób nie kwestionujemy, bazuje na założeniach rządu – rząd jest znany z nieustannego propagowania sukcesu, nawet w miejscach, gdzie tego sukcesu na próżno szukać. Dokument niestety, w naszej opinii, procedowany był bez szczególnej refleksji na komisjach względem, nie wiem, weryfikowania założeń, które powstawały we wrześniu, czy może nawet wcześniej, wzorem ubiegłego roku bez udziału opozycji. Tak jak powiedziałem, nie był korygowany mimo doskonale znanej sytuacji. Mamy też świadomość, że żaden budżet nie jest z gumy, ale nie widzimy w nim bezpośrednio zapisanych obiecanych różnych zadań do realizacji teraz w tym roku. Ja reprezentuję tu co prawda klub Koalicji Obywatelskiej, ale brakuje mi tam obiektu inżynieryjnego na drodze 796, gmina Łazy. To jest taki jeden z przykładów. Proszę Państwa ! Jesteśmy opozycją konstruktywną i zawsze

popieraliśmy, popieramy i popierać będziemy dobre projekty. W tym jednak przypadku mamy pewne wątpliwości – wyrazimy te wątpliwości w głosowaniu poprzez wstrzymanie się od głosu. Dajemy też tym głosowaniem Państwu taki jasny sygnał, że wasza współpraca z opozycją dalece odbiega od minimum poprawności. Nie mamy wątpliwości, że Państwo samodzielnie zdolacie uchwalić ten budżet, my natomiast naszą uwagę skupimy już na jego przebiegu, na jego realizacji w 2021 roku. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Przewodniczącemu ! W kolejności zgłoszeń Pani Lucyna Ekkert, udzielam głosu !

- **radna Lucyna Ekkert** – dziękuję bardzo ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Panie, Panowie Radni i Szanowni Państwo ! Ja pozwolę sobie na kilka, czy też kilkanaście uwag dotyczących kilku obszarów i też działów wybranych przeze mnie. Otóż na rok 2021 w dziale 801 – *oświata i wychowanie* zaplanowano na kolejny rok powyżej 123 mln 712 tys. i jest to wzrost o kwotę powyżej 8 mln 261 tys. w stosunku oczywiście do projektu uchwały na rok 2020. Tu w większości ten wzrost przeznaczony jest na wydatki bieżące. W dziale 801 wzrost jest powyżej 7 mln 500 tys. W dziale 854 – *edukacyjna opieka wychowawcza* to kwota na kolejny rok 139 mln 266 tys. – tu natomiast dominują wydatki majątkowe, na które wpłynął projekt *Planetarium – Śląski Park Nauki modernizacja i rozbudowa Planetarium Śląskiego w Chorzowie* i to jest kwota 93 mln 737 tys. W tym dziale wydatki bieżące kształtują się mniej więcej na poziomie od 40 do 44 mln i tak też na ten kolejny rok zaplanowane jest to powyżej 44 mln, a wzrost to mniej więcej o 1 mln 900 tys. zł. Szanowni Państwo ! Tylko na funkcjonowanie i bieżące utrzymanie jednostek oświatowych w tych obu działach zaplanowano 142 mln 697 tys. To jest wzrost o przeszło 6 mln. Cześć oświatowa subwencji ogólnej to 87 mln 405 tys. i pokrywa 61 % wydatków przeznaczonych na funkcjonowanie i bieżące utrzymanie jednostek oświatowych. Pozostałe środki pochodzą z budżetu własnego. Pamiętam gdy do utrzymania bieżącego jednostek oświatowych dokładano kilkanaście procent – 20, 30 – w tej chwili jest to już praktycznie 40 %. W budżecie Województwa na rok 2021 przewidziano na działalność edukacyjną prowadzoną przez Departament Edukacji, Nauki i Współpracy z Młodzieżą przeszło 1 mln 660 tys. i to jest wzrost o kilkadziesiąt tysięcy złotych, przy czym wzrost kwoty przeznaczonej na doskonalenie zawodowe nauczycieli, nagrody marszałka [dla] nauczycieli, też pomoc zdrowotną dla nauczycieli uzależniony jest od ogólnej kwoty wynagrodzeń osobowych regulowanych ustawą *Karta Nauczyciela*. Do pełnego pokrycia potrzeb w tych obu działach brakuje 4,5 mln, w tym około 900 tys. na zadania związane z funkcjonowaniem jednostek oświatowych, pozostałe środki to na remonty i inwestycje. W dziale 921 – *kultura i ochrona dziedzictwa* ogółem

zaplanowano 223 mln 918 tys. i to jest wzrost o 24 mln, a nawet i powyżej i tak jak tutaj była mowa też o tym, wynika ze wzrostu wydatków majątkowych. Na samo dofinansowanie funkcjonowania i statutowej działalności 21 instytucji kultury – przypominam Szanowni Państwo, że w tym roku doszły nam dwie instytucje, dla siedmiu instytucji jesteśmy współorganizatorem – i ten cel, na to zadanie zaplanowano przeszło 193 mln i tu przede wszystkim są to wydatki majątkowe. Wydatki bieżące wzrosły o 3 mln 400 tys., ale biorąc pod uwagę, że w tym roku *Panteon* – nowa instytucja, dla której jesteśmy współorganizatorem – były przeznaczone środki w wysokości 1 mln zł na kolejny rok, jest tak samo i doszło również Muzeum Powstań Śląskich, które niejako skonsumowały 1 mln 539 tys., czyli de facto per saldo jest to 1 mln 860 tys. zł wzrostu. Ale warto zwrócić uwagę na co ? Otóż kwota dotacji dla dwóch instytucji pozostała bez zmian w porównaniu oczywiście do projektu uchwały na ten rok 2020. Siedmiu instytucjom zmniejszono dotacje, dziesięciu zwiększono, no i doszły te dwie instytucje, o których wspomniałam wcześniej. W przypadku wydatków bieżących różnice te tworzą wielkości od kilkudziesięciu do kilkuset tysięcy, a nawet i paru milionów, in plus i in minus. Nie doszukałam się z czego wynika wzrost np. dla Instytutu Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfańskiego w Katowicach. Jest to wzrost dotacji z 2 mln 400 do kwoty 5 mln, czyli wzrost o 2 mln 600. Dla przypomnienia powiem Państwu, że na rok 2019 zaplanowano środki dla ówczesnego Regionalnego Instytutu Kultury właśnie wysokości 5 mln, poprawką Zarządu zmniejszono dotację podmiotową tej instytucji kultury na kwotę 3 mln 150 tys., a na obecny rok zaplanowana kwota to 2 mln 600 tys., teraz mamy 5 mln. Nie doszukałam się, jeszcze raz powtarzam, z opisu dlaczego jest ten wzrost tak dosyć duży jednak. Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze – wzrost jest o 4 mln 400 tys. do kwoty w zasadzie już 10 mln 400 tys., w tym jest święto *Szlaku Zabytków Techniki* oraz wykonywanie operatora *Szlaku Zabytków...*, to jest 1 mln 400 tys. Pamiętajcie Państwo, że to zadanie zostało przesunięte z poziomu Urzędu Marszałkowskiego do Muzeum Górnictwa Węglowego. Przypominam również, że jest to instytucja współprowadzona z miastem, a więc wzrost tej dotacji podmiotowej, 3 mln, jest dosyć duży. Zmniejszona została kwota na wsparcie zadań bieżących realizowanych przez jednostki inne niż wojewódzkie instytucje kultury z kwoty 1 mln 400 do jednego 1 mln. Nie znalazłam środków przeznaczonych na otwarty konkurs ofert na zadania publiczne w dziedzinie upowszechniania dziedzictwa przemysłowego, na ten rok było zaplanowane 400 tys. Być może one są zagwarantowane właśnie w tej dotacji dla Muzeum Górnictwa Węglowego, ale jeśli tak to niezbyt to było właśnie czytelne. Zmniejszona jest kwota na nagrody Marszałka Województwa Śląskiego z 512 tys. na 486 w zaokrągleniu. Panie Marszałku ! Cieszy każde zwiększenie dotacji dla instytucji kultury, ale zmniejszenie już niepokoi, bo gdzie są środki chociażby na zabezpieczenie wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę, które w 2021 roku wyniesie 2800 zł. To jest wzrost o 200 zł. Do 18 zł i 30 gr

wzrośnie też minimalna stawka godzinowa, przynajmniej takie są plany. Podwyżki energii, wzrost wydatków na usługi z tym związane, podwyżki cen wody, odpadów, to tylko przykłady czekających nas wzrostów wydatków. Ze względu na pandemię działalność instytucji w tym roku w zdecydowanej części prowadzona była i jest online. Brak sprzętu profesjonalnego spowodował, że instytucje kultury zmuszone były do wynajmu zewnętrznych firm, co podnosiło koszty. Praca zdalna pracowników w instytucjach też wymusza zakup odpowiedniego sprzętu dla pracowników. Nie wiemy jaka będzie sytuacja związana z pandemią w przyszłym roku, zatem należałoby zwiększyć dotacje dla instytucji kultury, a nie zmniejszać. No i pozostaje zabezpieczenie środków na projekt *pracownicze plany kapitałowe*. Zgodnie z ustawą ostatni już, czwarty etap wdrażania tego projektu rozpocznie się 1 stycznia 2021 roku i obejmuje jednostki sektora finansów publicznych i to bez względu na stan zatrudnienia. Ustawa wskazuje to prawda dobrowolność gromadzenia oszczędności w ramach tego programu dla pracowników, ale jest obligatoryjna dla pracodawców. Wpłata podstawowa finansowana przez podmiot zatrudniający będzie wynosić półtora procent wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe. W budżecie Województwa Śląskiego dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego w dziale 750 zauważyłam, że zabezpieczono na ten cel 700 tys. i to dobrze. Moje pytanie co z zabezpieczeniem środków dla instytucji kultury, jednostek oświatowych i też pozostałych jednostek Województwa Śląskiego ? Dla pełnego zabezpieczenia i pokrycia potrzeb w dziale 921 brakuje powyżej 3 mln. Niepokojący jest, Panie Marszałku, brak środków w kwocie 660 tys. 500 zł dla Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu, a związane jest to z zaleceniami i nakazem Państwowej Straży Pożarnej. Panie Marszałku ! Kolejny rok i dalsze zmniejszenie wydatków w ramach projektu *Śląskie dla Seniora, Śląskie dla Kobiety*, a także na realizację programu dla młodych, tym na funkcjonowanie i obsługę Młodzieżowego Sejmiku Województwa Śląskiego. Mniej środków w dziale 851 na ochronę zdrowia, na zadania z zakresu promocji zdrowia również mniej. Tak więc, Panie Marszałku, nie brzmi to zbyt optymistycznie. Dziękuję, to tyle z mojej strony !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję Pani Radnej !
I w kolejności zgłoszeń Pani Ewa Żak, udzielam głosu !

- **radna Ewa Żak** – dziękuję bardzo ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku !
Wysoki Sejmiku ! Szanowni Państwo ! Kiedyś Pan Marszałek powiedział, że każdy z nas radnych ma swoje oczekiwania. Tak ! To prawda, ponieważ radny reprezentuje tysiące osób, które go wybrały do pełnienia tej funkcji. Ja interesuję się różnorodnymi i wieloma sprawami, ale dla mnie priorytetem jest zdrowie, nauka i kultura. W tym roku we wrześniu napisałam wniosek do budżetu na 2021 rok. Chodziło o dwie szkoły branżowe dla młodzieżowych

Ośrodków Wychowawczych w Jaworzu i Kuźni Raciborskiej. Cieszę się, że mój wniosek został rozpatrzony pozytywnie i pieniądze znalazły się w budżecie. Młodzież wyjdzie z tych szkół z zawodem w rękach, co będzie miało wpływ na ich dalsze życie. Mam nadzieję, że jeżeli jeszcze będą potrzebne jakieś niewielkie pieniądze na projekt, to Zarząd je znajdzie. Ponieważ ten rok był inny niż wszystkie w związku z pandemią, na służbę zdrowia przekazano bardzo dużo pieniędzy. Otrzymały je nie tylko szpitale marszałkowskie, ale także dzięki uchwale solidarnościowej mogliśmy pomóc szpitalom powiatowym i miejskim. Dwa tygodnie temu wraz z Panem Marszałkiem otwieraliśmy piękny i doskonale wyposażony oddział obserwacyjno-zakaźny w Szpitalu Śląskim w Cieszynie. Będzie on służył także mieszkańcom Śląska Cieszyńskiego, Żywiecczyny i pozostałej części subregionu południowego województwa śląskiego. W ubiegły piątek wraz z Panią Marszałek Izabelą Domogałą miałam przyjemność obejrzeć nową drogę i schody prowadzące do Szpitala Kolejowego w Wilkowicach-Bystrej. O tę drogę zabiegałam 4 lata. Jest to duża satysfakcja widząc jak te publiczne pieniądze bardzo dobrze zostały wykorzystane. Nasze szpitale zostały doposażone w potrzebny sprzęt, jak również pieniądze na inwestycje. Mam świadomość, że jest jeszcze dużo do zrobienia i doposażenia, ale za to co już zostało zrobione bardzo dziękuję. Panie Marszałku ! Mam niedosyt jeżeli chodzi o fundusze na ochronę zabytków w województwie śląskim. 21 czerwca bieżącego roku w swojej interpelacji do Pana Marszałka wskazywałam jak mało środków pieniężnych otrzymuje od państwa polskiego województwo śląskie na tle innych województw. Na przykład województwo dolnośląskie otrzymuje 30 mln zł, małopolskie 14, wielkopolskie 14, a nasze województwo śląskie tylko 5,5 mln. Uważam, że jest to bardzo niska kwota, a potrzeb wiele, dlatego prosiłam aby Pan Marszałek wystąpił z pismem do ministra kultury i dziedzictwa narodowego. Uważam, że pieniędzy na kulturę jest za mało. Obserwuję to uczestnicząc w różnych konkursach i komisjach, np. na ochronę zabytków, czy wydarzeniu muzealnym roku. Ostatnio nagradzaliśmy wydania książkowe. Były tak doskonałe, że przyznaliśmy także wyróżnienia. Widać było, że to wspaniale ilustrowane książki, a w nich piękne zdjęcia. Niestety wyróżnienie to zero złotych, a naprawdę przydałoby się nagrodzić finansowo. Dobrze, że znalazły się w budżecie środki na remont zabytkowego zameczku myśliwskiego w Promnicach. To nasze dziedzictwo, które przełożymy potomnym. W czasie pandemii naszym instytucjom kultury udało się zaoszczędzić trochę pieniędzy, tam gdzie pracownicy pracowali zdalnie, a niektórzy przebywali na L4. Gdzie się dało zostało przykręcone ogrzewanie, zaoszczędzono też na prądzie i innych rzeczach. Z tych pieniędzy wykonywano remonty, np. w Zamku Sułkowskich w Bielsku-Białej został wyremontowany korytarz oraz został zrobiony dach budynku *Fałatówki*. Cały czas wykonywane są prace związane z kaplicą św. Anny, ponieważ pozyskano pieniądze z pierwszego *Budżetu Obywatelskiego*. Nie tylko zamkiem zarządza Pani Dyrektor, ale też *Starą Fabryką, Domem*

Tkacza i Falatówką, o czym nasi radni z Komisji Edukacji, Nauki i Kultury przekonali się będąc z wizytą w moim rodzinnym mieście, w Bielsku-Białej, w styczniu bieżącego roku. Chylę czoło przed Panią Dyrektorem, która w tym ciężkim czasie tak świetnie sobie poradziła. Widać tam rękę dobrego gospodarza. Jako zastępca Przewodniczącego Komisji Edukacji, Nauki i Kultury składam podziękowanie wszystkim ludziom nauki i kultury za ich ciężką pracę, mimo, że tej pracy czasami nie widać, ale oni naprawdę ciężko pracują. Życzę im dużo zdrowia oraz szczęśliwego nowego roku 2021. Dziękuję za uwagę !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej ! I w kolejności zgłoszeń Pan Grzegorz Wolnik, udzielam głosu !

- **radny Grzegorz Wolnik** – dziękuję uprzejmie ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Moja klubowa koleżanka już zasygnalizowała problem, ale ja z racji ostatnich doświadczeń zawodowych muszę go trochę podrażnić i pogłębić. Problem jest taki, że faktycznie zabrakło 660 tys. na dotacje dla Muzeum Górnos Śląskiego, a ta dotacja jest niezbędna do realizacji zaleceń, które otrzymaliśmy od Państwowej Straży Pożarnej. Borykam się ostatnio z Państwową Strażą Pożarną i to nie są żarty. Przypomnę, że chodzi tam o system oddymiania klatki schodowej, chodzi o wydzielenie stref pożarowych i instalację elektryczną. Myślę, że nie możemy przejść do porządku dziennego nad tym żeby tych zaleceń nie spełnić. Chodzi o bezpieczeństwo w tym momencie zwiedzających, których w tej chwili nie ma, więc mamy czas na to żeby się z tym problemem uporać, ale chodzi również o bezpieczeństwo zbiorów, które w muzeum bytomskim są bezcenne. Dlatego bardzo proszę o rozważenie możliwości usunięcia tych usterek, bo albo, broń Boże, straż pożarna nam zamknie obiekt, czego byśmy pewnie nie chcieli, albo może faktycznie dojść do nieszczęśliwych zdarzeń, no to już byłaby katastrofa. Dziękuję uprzejmie !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Radnemu ! I w kolejności zgłoszeń Pan Piotr Czarnynoga, udzielam głosu !

- **radny Piotr Czarnynoga** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Pani Skarbnik ! Wysoki Sejmiku ! Dla mnie, radnego, jest to jedenasty budżet Województwa Śląskiego, który oceniam i nad którym za chwilę zagłosuję. Z tej perspektywy chciałem zwrócić uwagę, po pierwsze, zarówno Wieloletnia Prognoza Finansowa, jak i budżet na przyszły rok są wystarczająco odważne i wystarczająco ostrożne jak na okoliczności stawiające przed finansami państwa i przed finansami wszystkich województw, w tym naszego, wiele pytań, w szczególności po stronie dochodowej budżetu ... budżetów, bo mówimy jednak o porównaniu do wszystkich budżetów, co Pan Marszałek

bardzo umiejętnie pokazał. Po drugie – budżet Województwa Śląskiego na rok przyszły, 2021, równomiernie rozkłada akcenty i rozczarowania, które zawsze w każdym budżecie wojewódzkim, powiatowym, gminnym, ogólnopolskim państwowym, są nieuniknione – rozczarowania w budżecie są nieuniknione ze względu na to, że mamy charakterystyczny niedosyt pieniądza, bo to jego cecha taka immanentna, własna i może dość na ten temat, szczególnie w roku pandemii. Krytyka opozycji była spodziewana, oczywista, ale cieszy zmiana akcentów – przy okazji gratuluję Panu Radnemu Mirosławowi Mazurowi zostania szefem poważnego klubu – cieszy ta zmiana akcentów w kontekście zapowiedzi, że będzie opozycja skupiona na realizacji budżetu w roku 2021. Tu się spotykamy wszyscy radni i Zarząd na pewno nie może liczyć na taryfę ulgową ze strony żadnego klubu radnych, bo ja przypomnę, że to jest taki podstawowy obowiązek Sejmiku żeby pilnować realizacji budżetów. I znów odwołam się do tego mojego doświadczenia przez dwie kadencje, te zupełnie poprzednie, byłem świadkiem jak Sejmik dość obojętnie patrzył na realizację budżetów. To jest nasze ustawowe zadanie i tu zwracam się do wszystkich koleżanek i kolegów radnych niezależnie od przynależności klubowej, na komisjach, na sesjach musimy sobie wziąć mocno do serca właśnie tą zapowiedź Pana Przewodniczącego Mazura, że będziemy razem pilnowali realizacji budżetu. Budżetu dobrego, mam nadzieję, że nie trudnego, bo on jest na tyle ostrożnie skonstruowany, że mamy wszyscy oczekiwania, że w marcu zarówno pieniądze nie wydane w roku 2020, jak i ewentualnie spodziewane dodatkowe dochody sprawią, że zarówno te wnioski płynące z Komisji Budżetu i z pozostałej dyskusji w Komisji Kultury, będą zrealizowane, plus te wszystkie uwagi, które tu dzisiaj na sesji były wnoszone, bo przecież któż by się nie martwił tym, że w instytucji kultury brakuje pieniędzy na wykonanie koniecznych nakazów Państwowej Straży Pożarnej. Ja przypomnę, że jak żeśmy kończyli w dość dramatycznych okolicznościach ponad pięćdziesięciomilionowy remont, taki zasadniczy remont Filharmonii Śląskiej, to na koniec straż pożarna – przepraszam za słowo, no ale takie wtedy miałem zdanie – mówiąc kolokwialnie się wygłupiła i nakazała nam za 2 mln zł przebudować oddymienie. No i te pieniądze się znalazły budżecie, no bo nie mieliśmy wyjścia, zamiast 52 mln wydaliśmy 54 mln na remont filharmonii. No to są takie pewne oczywiste rzeczy, które w budżecie trzeba uwzględniać, ale też jest pole do negocjowania, bo wracając do tych doświadczeń z filharmonii, zdrowo żeśmy się też ze strażakami – oni mają tam różne szczeble decyzyjności, od powiatowego do wojewódzkiego – tam pewne rzeczy też można wynegocjować. Wysoki Sejmiku ! Biorąc pod uwagę to wszystko co wiemy o tym budżecie, co zostało przedstawione przez Pana Marszałka i co wynika z dotychczasowej dyskusji, myślę, że ten budżet zasłużył na jego poparcie, no a przyszły rok przed nami, mamy nadzieję, że będzie zrealizowany zarówno po stronie dochodów, jak i po stronie wydatków powyżej 100 %, czyli będziemy mieli o czym dyskutować przy tych dziesięciu czy jedenastu zmianach

w budżecie, które są przecież nieuniknione w przyszłym roku. Wysoki Sejmiku ! Dziękuję za uwagę !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Panie Radny, bardzo dziękuję ! I w kolejności zgłoszeń Pan Radny Zbigniew Przedpełski, udzielam głosu !
- **radny Zbigniew Przedpełski** – dziękuję bardzo ! Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowny Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Szanowni Państwo ! Nie ulega wątpliwości, że dobry budżet, to budżet nie tylko zaspokajający bieżące potrzeby wspólnoty samorządowej – immanentną cechą dobrego budżetu oprócz zaspokojenia niezbędnych potrzeb bieżących winno być przeznaczenie adekwatnych środków na inwestycje i zabezpieczenie procesów ciągłości trwania procesów rozwojowych. Inwestowanie to jedna z podstawowych działalności człowieka w dziedzinie ekonomii. Termin ten w ogólnym ujęciu może mieć bardzo wiele znaczeń, obejmując np. aktywa nabyte w celu osiągnięcia korzyści ekonomicznych wynikających z przyrostu ich wartości, uzyskania przychodów finansowych w formie odsetek, dywidend, udziału w zyskach lub innych źródeł, w tym również z transakcji handlowej, a w szczególności aktywa finansowe oraz te nieruchomości i wartości niematerialne i prawne, które nie są użytkowane przez jednostkę samorządu terytorialnego. Potocznie rozumie się jednak działania ukierunkowane na zwiększenie wartości zasobów materialnych jednostki samorządu terytorialnego związane z nakładami finansowymi, przeznaczonymi na tworzenie, zwiększenie i modernizowanie majątku. Tego rodzaju wydatki inwestycyjne służą powiększeniu majątku jednostki samorządowej, który sprzyja jej rozwojowi społecznemu i gospodarczemu. Województwo dysponując znaczną samodzielnością realizacji zadań posiada również rozległy zakres wydatkowania środków. Z punktu widzenia rozwoju i zagospodarowania przestrzennego obszaru województwa największy wpływ na zabezpieczenie przyszłych możliwości rozwoju gospodarczego wspólnoty mają inwestycje infrastrukturalne, z jednej strony zabezpieczające realizację bezpośrednich potrzeb członków wspólnoty, z drugiej strony przez sam fakt wydatkowania znacznych środków finansowych na ich realizację stwarzające korzystne uwarunkowania dla rozwoju gospodarczego regionu. W tym zakresie należy zwrócić uwagę na przewidziane w omawianym budżecie, projekcie budżetu, środki na pokrycie wydatków majątkowych w dziale 600 – *transport i łączność* w wysokości blisko 539 mln zł, co stanowi 27,5 % wszystkich planowanych wydatków budżetowych na 2021 rok i blisko 70 % ogółu planowanych wydatków majątkowych. A przecież inwestycje infrastrukturalne nie kończą się na dziale 600 obejmującym przede wszystkim rozwój infrastruktury kolejowej i drogowej. Kolejne blisko 20 mln zł planuje się przeznaczyć na wsparcie projektów inwestycyjnych dotyczących pozyskiwania energii ze źródeł

odnawialnych, poprawę efektywności energetycznej, przedsięwzięcia związane z modernizacją energetyczną budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych, likwidacją niskiej emisji, a także na poprawę gospodarki wodno-ściekowej na obszarze województwa. Przedstawione zamiary inwestycyjne stanowią ambitny kompromis pomiędzy istniejącymi potrzebami infrastrukturalnymi a możliwościami finansowymi Województwa, dlatego też wnoszę o przyjęcie przedłożonego projektu budżetu Województwa Śląskiego na 2021 rok.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Radnemu ! W ten sposób wyczerpaliśmy listę radnych, przedstawicieli klubów, którzy chcieli zabrać głos i prosił o wystąpienie podsumowujące Pan Marszałek. Panie Marszałku ! Bardzo proszę ! ... Pani Skarbnik ... proszę bardzo Pani Skarbnik !

- **Pani Elżbieta Stolorz-Krzysz, Skarbnik Województwa** –...ja chciałam się ustosunkować, Panie Przewodniczący, Panie Marszałku, Szanowni Państwo Radni, do dwóch kwestii z wypowiedzi Pana Radnego Mazura. Pierwsza to była część wyrównawcza subwencji i pozwolę sobie, miałam czas na przygotowanie się, art. 24 ust. 2 ustawy o dochodach mówi, że część wyrównawcza to kwota podstawowa i kwota uzupełniająca, którą to kwotę uzupełniającą otrzymują województwa, gdzie liczba mieszkańców jest mniejsza niż 3 mln, a kwota podstawowa to jest 125 % wskaźnika w liczonego dla wszystkich województw i istotne jest w tym ust. 2 stwierdzenie, że wskaźnik oblicza się dla dochodów na głowę mieszkańca w danym województwie w relacji do dochodów w całym kraju w roku poprzedzającym rok bazowy. W słowniczku do tej ustawy jest określone co to jest rok budżetowy, co to jest rok bazowy i rok bazowy jest to rok poprzedzający rok budżetowy, a wskaźnik wylicza się dla roku poprzedzającego rok bazowy, czyli 2019. No trochę to brzmi może w sposób zagmatwany, ale w skrócie dochód na głowę mieszkańca w Polsce w roku 2019 to było 230 zł i 9 gr i został przeliczony dla tego w samego roku 2019 – dysponuję tabelą, którą można ściągnąć, mówiąc kolokwialnie, ze stron Ministerstwa Finansów – dla naszego województwa ta kwota wynosi 228 zł i 33 gr. I to oznacza, że mając więcej niż 3 mln mieszkańców nasz spadek dochodów nie stanowi 25 % średniej krajowej, otrzymujemy tylko taką kwotę jaką Ministerstwo wyliczyło, a więc 5 mln 724 tys. W poprzednim roku było to 146 zł, 160, 195 w poprzednich latach przed 2019, w związku z tym jeśli 2019 jest tak wysoki, no obiektywnie biorąc nie możemy liczyć na większą kwotę tej części wyrównawczej subwencji. Ja to tłumaczyłam na chyba każdej z komisji wyjaśniając spadek tej części subwencji. Natomiast jeśli chodzi o szacunek dochodów zawartych powoływał się Pan Radny na tabelę, tą historyczną, dochody budżetu, to tutaj to faktycznie w 2019 roku mieliśmy wykonanie 806 mln, jeśli chodzi o CIT przyjęliśmy, widząc wykonanie po trzech kwartałach,

800 mln, natomiast niestety wykonanie wskazuje na to, że możemy liczyć na 710. Mam na bieżąco – co na bieżąco jest przeze mnie meldowanie, że tak powiem, Zarządowi Województwa – za 11 miesięcy CIT jest wykonany w wielkości 642 mln zł, czyli jest to 80 % wykonanego budżetu. Wydaje mi się, że przez miesiąc grudzień – a do dzisiaj nie wpłynęło jeszcze nic, a mamy dzisiaj 14, może w tym momencie idzie jakiś przelew – wydaje mi się, że zaplanowane, przewidywane wykonanie 710, czyli te 70 prawie mln zł, może być duże. Stąd tak ostrożnie na przyszły rok Zarząd przyjął 726 mln zł. To samo jest z PIT-em, chociaż PIT jest lepiej realizowany, bo za listopad mamy już 195 mln 700, co stanowi 87 % zakładanego planu 226, a więc przewidywane wykonanie 204 będzie na pewno wykonane. Na pewno będzie jeszcze trochę więcej jeśli chodzi o podatek dochodowy od osób fizycznych, natomiast z pisma Ministerstwa Finansów wynika, że możemy liczyć, to jest szacunek, na 225 mln w zaokrągleniu 600 tys. Jest to *ciutkę* mniej niż plan na ten rok. Bojąc się, widząc jak jest realizowany CIT, przyjęliśmy kwotę, którą wskazało Ministerstwo Finansów. Tak, że jest to naprawdę oparte na rzetelnym i w miarę realnym podejściu. Nic nie zostało specjalnie zaniżone, tylko jest to sprawozdawczość – Państwo otrzymujecie informacje o wykonaniu za poszczególne miesiące, możecie Państwo popatrzeć październik, listopad, powinien być przed świętami jeszcze Państwu dostarczony do Kancelarii Sejmiku – widać realność wpłaty tych kwot i szacowania na rok 2021. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo ! Pan Marszałek !

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – ja tak pokrótce, bo do paru rzeczy postaram się odnieść. Kwestia zasadnicza, może pokażę jeden wykres, który pokazuje bardzo dobry budżet w tym trudnym czasie epidemii, pokażę jeszcze raz ten wykres ... Wydatki majątkowe od 2019, od 2020 – 39,9 %, 39,6. Jest to budżet inwestycyjny, przy całych, można powiedzieć minusach, które by można znaleźć i zadaniach, które nie są realizowane, bo z pewnością takich zadań jeszcze bym tutaj Państwu przygotował na miliard, albo na dwa, nie ma żadnego problemu, dokumentacji technicznej na realizację zadań drogowych leży mnóstwo. I ten Zarząd Województwa zwiększył wydatki w sposób dynamiczny, wydatki majątkowe, bo przypomnę, że w latach: 2016 – 27 %, 2017 – 22 %, prawie 23, 2018 – 30 % i to jest teraz zaprojektowane realne środki, bo pragnę przypomnieć, że dochody budżetu w tym czasie były zdecydowanie mniejsze niż w latach 2019-2020, a więc tych środków na inwestycje idzie dużo, dużo więcej. Kwestia kultury – ja z tego miejsca zachęcam do poparcia budżetu, bo te rzeczy o których Pani Radna Ekkert mówi, te pozycje są w tym budżecie, właśnie na podwyżki, na tą energię elektryczną, na te wszystkie sprawy związane z płacą minimalną są w tym budżecie ! Jak ktoś nie popiera tego

budżetu, to czyli nie chce żeby ludzie kultury mieli środki na finansowanie. Ja z reguły rzadko się chwalebę, ale to jest pismo, nie tylko do mnie, które otrzymałem zeszłym tygodniu. Jest to pismo do Państwa Radnych, do Zarządu, do Pana Przewodniczącego Sejmiku, do Przewodniczącego Komisji Kultury, śląskich instytucji – wszystkie chyba tutaj się podpisały pod tym, że dziękują za wsparcie tegoroczne, że ten trudny czas przetrwały i mogły sobie wykształcić też kupę nowych, jak to mówią, kompetencji w zakresie właśnie kreatywności, w zakresie cyfryzacji i tego co realizują, udostępnienia zasobów kultury. Też otrzymały nasze instytucje wsparcie z Ministerstwa Kultury, czy otrzymają lada dzień. Ten budżet tegoroczny na kulturę to jest 212 mln. Jak sięgam pamięcią, obejmowałem urząd to było to 164, 165 ? Tu może mnie ktoś poprawi. To jest realny wzrost prawie 40 mln, prawie 50 na kulturę w przeciągu dwóch lat. Nie chcę wyciągać listy kto jak głosował, bo tutaj są radni, którzy są za, byli za i popierali te zmiany. I tak samo w tym budżecie są te bardzo ważne zmiany żeby wesprzeć instytucje, które, tak jak Pani Radna słusznie zauważyła, przybyło nam i to niewielkim kosztem 100-lecie Powstań Śląskich. Możemy się cieszyć z współprowadzenia instytucji powstańców – buduje się *Panteon* ze strony rządowej. Oczywiście my wspieramy tą budowę, ale dajemy pieniądze tylko na utrzymanie razem z Miastem Katowice i z ministerstwem, więc to jest naprawdę bardzo uczciwy podział środków i odpowiedzialności za te działania. Więc co do kultury naprawdę wicie dobrze Państwo, że w marcu zawsze nowelizujemy ten budżet, dokładamy do poszczególnych instytucji. Jeżeli chodzi o Instytut Myśli Polskiej im. Wojciecha Korfańskiego, to może Pani Radna przespała w zeszłym roku informację, ale tam budżet zawsze był docelowo około 5 mln i zawsze te 5 mln tam trafiało w ciągu roku, wedle możliwości urzędu, wedle możliwości budżetu zawsze ta docelowa kwota była spełniona. Nie było takiej sytuacji, że było coś obcięte, a wręcz przeciwnie, do każdej instytucji te finansowanie zostało zwiększone, poza Muzeum Śląskim, które, wynika to wprost z umowy – i to są gigantyczne środki, łącznie 26 mln – z Ministerstwem Kultury. To tak na marginesie. Instytucje dziękują, doceniają działania Sejmiku, więc ja też w imieniu Państwa Dyrektorów instytucji na ręce Państwa Radnych składam też podziękowania za to, że w trudnym czasie mieli nasze wsparcie i też pozyskiwali środki zewnątrz. Kwestia tego budżetu. Ja zachęcam generalnie do poparcia, no bo głos wstrzymujący się to jest głos o niczym, tak z mojej oceny jako samorządowca. Apelujecie Państwo o pewne rozwiązania, one są w tym budżecie, więc weźcie odpowiedzialność za ten budżet i za jego wykonanie, rozliczajcie ten Zarząd Województwa z efektów. Ja zachęcam ! Myślę, że te wykonanie 2020 roku będzie jedno najlepszych w historii, za 2019 było najlepsze od 18 lat. Jak było w latach poprzednich ? Myślę, że dobrze Państwo wicie. To niewykonanie i te miliony na kontach leżały. My realizujemy inwestycje rozpoczęte, w części. A co ? Mieliśmy ich nie realizować, mieliśmy tą drogę zasypać w pół drogi i zostawić, albo nie wiem, Planetarium przestać modernizować, bo taki jest kaprys jakiś ? To jest

odpowiedzialność. Służba zdrowia, ochrona zdrowia gigantyczne środki poszły w tym roku i pójdą w przyszłym roku. Zostały instytucje nasze, szpitale, i nie tylko nasze, dofinansowane bardzo mocno sprzętowo i finansowo. Wiadomo, że ten rok jest bardzo trudny, ale śląskie szpitale, śląska służba zdrowia dała radę w czasie COVID-u. Stworzyliśmy ponad 1300 nowych miejsc *covidowych*, zabezpieczyliśmy województwo. Na tą chwilę bodajże ponad 500 jest wolnych. Do tego jest szpital po stronie wojewody, a więc naprawdę te wszystkie ręce pracowały i te wykonanie budżetu sami Państwo zobaczycie za parę miesięcy, będziecie mogli to ocenić. Ja też się cieszę ze wsparcia rządowego rządu Pana Premiera Mateusza Morawieckiego. Parę dni temu 591 mln trafiło do województwa śląskiego, do samorządów lokalnych. Też Województwo Śląskie dostało z tego pieniążki, 20 mln, a są zapowiedzi kolejnych inwestycji w tym trudnym czasie, więc jak na to popatrzymy z każdej strony są to konkretne pieniądze, chociaż mówimy o kwocie 1,2 mld. Z tego miejsca też stronie rządowej bardzo dziękuję, bo negocjacje, które były prowadzone, doprowadziły do tego, że województwo śląskie w przyszłej perspektywie finansowej 2021-2027 i *Krajowy Program Odbudowy* do 2024 roku, to będą miliardowe inwestycje, więc w tej sytuacji gospodarczej, która jest na dzisiaj, w tej sytuacji epidemicznej, bardzo odpowiedzialnej, bardzo trudnej, to jest dobry budżet. Ja mam nadzieję, że ten rok 2020, trudny, skończy się i ten 2021 będzie dla wszystkich zdecydowanie lepszy. Za chwilę będziecie Państwo też przyjmować na mój wniosek, wniosek Zarządu Województwa, uchwałę intencyjną w zakresie wsparcia branży turystycznej, bo cały czas pracujemy nad różnymi *tarczami* i szukamy tych środków żeby wesprzeć przedsiębiorców, żeby wesprzeć samorządy lokalne i takie jest założenie tej tarczy, bo dostrzegamy te problemy i te procesy. Strona rządowa pracuje nad swoimi rozwiązaniami i się uzupełniamy w tym zakresie. Wiadomo, że to jest trudny czas i te obostrzenia powodują mnóstwo komplikacji, no ale chyba też nie chciałbym oglądać statystyk codziennych, że będzie umierało jeszcze więcej osób. No tak epidemia wyznacza nam to, gdzie dzisiaj jesteśmy i będzie jeszcze póki co wyznaczać i nie tylko w skali kraju, ale też w skali Europy. Rozpoczęły się masowe szczepienia i mamy nadzieję, że ten przyszły rok będzie przełomowy i uda nam się wrócić na tą ścieżkę dynamicznego rozwoju, też gospodarczego, bo te ostatnie lata dla samorządu były bardzo dobre. Gigantyczne wpływy z CIT-u, gigantyczne wpływy z PIT-u, rosnące bardzo dynamicznie i ten rok byłby historyczny, byśmy przebili 2 mld, ale sytuacja jest, gospodarcza, zróżnicowana ze względu na etapy i dobrze o tym, Szanowni Państwo, wiemy i nie uciekajmy od tego, że jest inaczej. Chcemy odpowiedzialnie podchodzić do zadań, chcemy zaproponować jeszcze w przyszłym roku budżet inwestycyjny, właśnie żeby absorbcja środków unijnych była jeszcze lepsza z wkładem własnym. Czekają nas trzy ważne zadania, czyli *Polityka Spójności*, *Fundusz Sprawiedliwej Transformacji* i *Krajowy Program Odbudowy*. Jest to zadanie krótkoterminowe do 2024, więc ja zachęcam do popierania tych rozwiązań, szczególnie gdzie

wydatki majątkowe są generalnie na najwyższym poziomie od wielu, wielu lat. Ja nie chcę być tutaj już złośliwy, bo jest czas świąteczny, kto w tym czasie rządził. Zachęcam do poparcia tego budżetu. To jest dobry budżet, odpowiedzialny i jak to samorządowcy dobrze wiecie Szanowni Państwo Radni, że ten budżet będziemy pewnie dwanaście albo więcej razy, jak tylko będzie potrzeba, zmieniać, wedle potrzeb, wedle wpływów. I ja też mam nadzieję, że do końca roku wpływy z CIT-u będą wyższe, ale też jest wsparcie strony rządowej dla środowisk gospodarczych – też te rozliczenia spółki prowadzą w sposób zróżnicowany i też to wszystko jest wydłużone, więc spokojnie czekam na ten moment kiedy ten rok zamkniemy, ale wykonanie dochodów w przyszłym roku na poziomie najlepszego roku w historii samorządu jeżeli chodzi o dochody, czyli roku 2019, uważam, że będzie w tym momencie obiektywnym, racjonalnym sukcesem. Bardzo dziękuję !

[prowadzenie obrad przejęła radna Beata Kocik, Wiceprzewodnicząca Sejmiku]

- **radna Beata Kocik, Wiceprzewodnicząca Sejmiku** – dziękuję bardzo Panie Marszałku ! ... Czy są chętni do wystąpień ? ... Tak, to zapraszam Panią Lucynę Ekkert !

- **radna Lucyna Ekkert** – dziękuję bardzo ! Pani Przewodnicząca ! Panie Marszałku ! Panie, Panowie Radni ! Tak, Panie Marszałku, zostałam wywołana znowu powtórnie do tablicy i nie zgadzam się z tym, że Pan powiedział, że ja *przesypiam*. Otóż tak, nie przesypiam ani sesji, a też dokumenty wszystkie czytam uważnie. I chciałam tylko przypomnieć, że podczas procedowania budżetu na rok 2019 – przygotowany, jak Pan to często podkreśla, przez Platformę, przez poprzedni Zarząd – Regionalny Instytut Kultury miał zaplanowane środki wysokości 5 mln, natomiast poprawką Pana Radnego Przedpełskiego, zgłoszoną na Komisji Edukacji, Nauki i Kultury Zarząd zmniejszył, właściwie zmienił dotacje dla prawie wszystkich instytucji kultury. I jeszcze raz powtarzam – na 2019 dla Regionalnego Instytutu Kultury była ta kwota zaplanowana, było to 5 mln, zmniejszona została na 3 mln 150 tys., a w roku 2020, czyli w tym, była to kwota 2 mln 600 tys. Panie Marszałku ! Ja porównuję projekt budżetu, czyli projekt uchwały budżetowej do projektu uchwały budżetowej, a nie mówię ile środków zostało przydzielonych podczas roku kalendarzowego, budżetowego, czy to zarówno w roku 2019, czy w 2020. To jest jedna sprawa, a po drugie mam pewne wątpliwości czy rzeczywiście środki na *Pracownicze Plany Kapitałowe*, na te wszystkie inne niedociągnięcia i te braki, o których wspomniałam, zostały zaplanowane. Proszę bardzo Państwa Radnych o chwilę cierpliwości. Szanowni Państwo ! Tak jak mamy 21 instytucji, to może przeczytam, Teatr Rozrywki w Chorzowie – obniżona dotacja, Teatr Śląski w Katowicach – obniżona dotacja, Opera Śląska – obniżona dotacja. Już nie będę mówiła o ile, bo musiałabym poodejmować, więc

nie chcę Państwu tyle czasu zabierać. Filharmonia Śląska – jest tutaj niewielka zwyżka dotacji, ale to m.in. wynika ze współorganizacji *Śląskiego Festiwalu Operetki*, współorganizacji koncertu *Oratorium o Kardynale Wyszyńskim* i tam pewne jeszcze środki są przeznaczone na roboty budowlane. Regionalny Ośrodek Kultury w Częstochowie jest kwota podniesiona ... przepraszam, wydawało mi się, że ktoś coś mówi, przepraszam bardzo. Regionalny Ośrodek Kultury w Bielsku-Białej – kwota jest bez zmian, Zamek Cieszyn w Cieszynie – jest kwota bez zmian, Ars Cameralis Silesiae Superioris – kwota jest bez zmian, Instytucja Filmowa *Silesia-Film* jest kwota podniesiona o 1 mln, przy czym jest to na realizację filmu o Wojciechu Korfantym. Instytut Myśli Polskiej jest w tej chwili 5 mln – w ubiegłym roku było 2 mln 600, jeszcze raz powtarzam, w projekcie uchwały budżetowej. *Panteon* jest tą instytucją, która doszła – to jest 1 mln. Śląskie Centrum Wolności i Solidarności w Katowicach jest to dosyć duża zwyżka, ale wynika ona ze zwiększonych wydatków majątkowych. Zespół Pieśni i Tańca *Śląsk* – obniżka. Biblioteka Śląska jest to podniesienie dotacji. Muzeum Śląskie w Katowicach jest to podniesienie dotacji. Muzeum Górnośląskie i Park Etnograficzny w Chorzowie – obniżenie dotacji. Muzeum Zamkowe w Pszczynie jest to też znacząca zwyżka, również wynika ona z wydatków majątkowych. Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze – jest podniesiona kwota. Muzeum Historii w Bielsku-Białej jest to kwota prawie że bez zmian, aczkolwiek wydatki bieżące zostały obniżone. Muzeum Górnośląskie jest obniżenie o przeszło 1 mln 300 tys. zł. Tak więc mam pewne wątpliwości czy środki zostały zagwarantowane, te o których wspominałam. Dziękuję bardzo !

[prowadzenie obrad przejął radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku]

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję bardzo Pani Radnej ! I w kolejności zgłoszeń Pan Radny Dariusz Iskanin, udzielam głosu !
- **radny Dariusz Iskanin** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo Radni ! Zbliża się koniec roku, także tego budżetowego, zbliża się pewien czas podsumowań, ale teraz jest dyskusja nad budżetem przyszłorocznym. Ja bym chciał parę zdań powiedzieć na temat tego co się zakończyło jako przedstawiciel zawodu medycznego, służby zdrowia, jednocześnie radny sejmikowy. Chciałem abyśmy dostrzegli te pozytywne rzeczy, które się wydarzyły w tym roku, nie w sensie socjalnym, że tak powiem, w sensie socjologicznym, czy zdrowotnym, prawda, bo pandemia jest bardzo złym doświadczeniem, natomiast bardzo pozytywnie chciałbym ocenić pracę naszego Zarządu i Państwa Marszałków jeżeli chodzi o bezpieczeństwo zdrowotne i zabezpieczenie funkcjonowania naszych szpitali. Ja chciałem zwrócić uwagę, że ta kwota, wydatki przekroczyły kwotę 200 mln zł. Chciałem z tego miejsca jeszcze raz podziękować w imieniu samorządów niższego

szczebla, że znalazła się kwota ponad 20 mln zł na dofinansowanie w okresach pandemii covidowej tych właśnie najmniejszych szpitali – szpitali powiatowych, szpitali miejskich. Tego wcześniej nigdy nie było w historii samorządu województwa żeby tak dużą kwotą dofinansowano tą służbę zdrowia, za którą de facto, można powiedzieć, nie odpowiadamy, nie jesteśmy organem prowadzącym. Moje doświadczenia tutaj w Sejmiku są niezbyt długie, bo to raptem dwa lata pracy, natomiast kilkanaście lat pracowałem w samorządzie miasta Piekary Śląskie i nad kilkunastoma budżetami też wcześniej się pochylałem, m.in. jako wiceprzewodniczący rady miasta, czy przez kilka kadencji szef komisji budżetu i finansów w naszym mieście i muszę Państwu powiedzieć, że przeglądając dokładnie ten budżet i najważniejsze parametry, bo tu oczywiście o szczegółach było mówione i tutaj moja przedmówczyni, Pani Radna, mówiła że jakaś tam, taka czy inna instytucja kultury, dostała tyle samo albo mniej i w ogóle. Natomiast sprawa zasadnicza jest taka – oceniając planowany w kwestiach najważniejszych, tych finansowych, budżet na 2021 rok należy go ocenić ewidentnie pozytywnie. Szanowni Państwo ! To czy dana gmina, czy samorząd obojętnie którego szczebla się rozwija, czy nie, to jednym z kluczowych aspektów jest kwestia właśnie, to co Pan Marszałek mówił w swojej wypowiedzi, wydatków majątkowych. Szanowni Państwo ! Ja analizowałem wydatki majątkowe niektórych innych samorządów wojewódzkich i naprawdę takich samorządów jak my, gdzie prawie 40 % wydatków jest planowane na rozwój, czy są wydatki majątkowe, to jest rzadko spotykane. Przeciętnie jeżeli chodzi o samorzady gmin i powiatów to jest na poziomie 20, 30, czasami przekraczanie 30 %, natomiast jeżeli tutaj prognozowane są wydatki na poziomie 39,9, czy 39,6 %, to znaczy że nasze województwo się rozwija i tam są środki na nasz rozwój. Tak samo był poprzedni rok prawie 40 %, 2021 planujemy prawie 40 %. To znaczy, że my się rozwijamy. Jest to bardzo dobry rozwojowy budżet, jest wiele gmin i powiatów tutaj z naszego okręgu, i nie tylko, gdzie te wydatki majątkowe, oczywiście biorąc pod uwagę zmniejszone wpływy w okresie pandemii, są projektowane na poziomie 20 kilku procent, do 30, czasami nieznacznie przekraczają 30 %. My planujemy 40 % wydatków majątkowych, wydatków na rozwój. Jest to naprawdę bardzo rzadko, że tak powiem, spotykane w samorządach, żeby tak duża kwota była przeznaczona właśnie na tego typu działania. Tak, że uważam że jest to budżet rozwojowy – to co Pan Marszałek tutaj mówił – wiele inwestycji także przy wsparciu funduszy zewnętrznych, wykorzystaniu środków unijnych, będzie tutaj realizowane. Tak, że bardzo dziękuję, jest to bardzo dobry budżet i na pewno z czystym sumieniem będę za tym budżetem głosował. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Ponieważ lista chętnych się wyczerpała, myślę, że ta bardzo obszerna dyskusja, wyjaśnienia Pani Skarbnik, Pana Marszałka, ale też i praca – pracowaliśmy nad

tym budżetem długo i różnych gremiach – więc spokojnie mogę przejść do głosowania. Ja przypominam, jesteśmy w punkcie podjęcie uchwały w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2021-2030 – druk VI/355. Jesteśmy w tej chwili na tym etapie – podjęcie uchwały...

Głosowanie nad uchwałą:

za	27
przeciw	0
wstrzym.	17

7. Podjęcie uchwały w sprawie budżetu Województwa Śląskiego na 2021 rok (druk VI/356):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ale ponieważ dyskusja, wszelkie opinie były tutaj wspólne, również prezentacje, więc jeżeli nie widzę żadnych zgłoszeń ... a nie widzę, więc przechodzimy już do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	26
przeciw	0
wstrzym.	18

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...Panie Marszałku ! Pani Skarbnik ! Radni ! ... No, gratulować i do roboty ! ... Proszę Panie Marszałku !

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Ja wszystkim radnym, którzy poparli, bardzo dziękuję ! Mocny głos zaufania dla Zarządu w tym trudnym czasie. Oczywiście postaramy się odwzajemnić to ciężką pracą. Bardzo dziękuję wszystkim przewodniczącym, Panu Przewodniczącemu Baczyńskiemu, Panu Przewodniczącemu Kawulokowi, wszystkich komisji. Bardzo dziękuję Pani Skarbnik i całemu Departamentowi Finansów, który nadzoruje, za tą spójną dobrą współpracę. Myślę, że w tych tematach jeszcze pierwszy kwartał 2021 roku nam pokaże ile uda nam się jeszcze więcej zrobić, ale na tą chwilę jest to budżet możliwości i realności i ja za to zaufanie dziękuję i tak jak mówił Pan Przewodniczący – do roboty !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Szanowni Państwo ! Bardzo dziękuję za te bardzo wyczerpujące punkty dwa, ale jakże ważne z punktu widzenia działalności, też pewnego kompromisu, który jest zawsze niezbędny.

Tutaj Pan Marszałek na pewno jest dumny, ja też już 28 lat pracuję nad budżetami i nigdy ze swojego nie jestem jakoś zadowolony, bo niestety zawsze marzenia są większe niż realia, ale trzeba, że tak powiem, swoje realizować. Jesteśmy w punkcie kolejnym...

8. Podjęcie uchwały w sprawie ustalenia wykazu wydatków, które nie wygasają w budżecie własnym Województwa Śląskiego z upływem roku budżetowego 2020 oraz określenia ostatecznego terminu ich realizacji w 2021 roku (druk VI/365):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów w tej sprawie jest pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Jest jedno zgłoszenie do dyskusji ... Pan Mirosław Mazur, udzielam głosu !

- **radny Mirosław Mazur** – dziękuję ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Do środków niewygasających chciałbym się odnieść w ten sposób – przed chwilą tutaj przedmówcy reprezentujący Państwa obóz rządzący chwalili się jakie to jest rewelacyjne wykonanie budżetu poprzedniego, no i zanoszą się, że tego też właśnie dzięki takim uchwałom jak ta, przesuwającym środki niezrealizowane na środki niewygasające, bowiem uchwała ta dotyczy przesunięcia wydatków na zakup oczyszczaczy powietrza do przedszkoli w kwocie ponad 694 tys. zł do czerwca przyszłego roku. Oczywiście w uzasadnieniu piszecie Państwo, że się nie powiódł przetarg, ale proszę o wyjaśnienie przede wszystkim dlaczego zakup był planowany tak późno, że realizacja tej umowy, czy realizacja zadania była przewidywana do końca tego roku ? Przecież sezon grzewczy jak wiadomo zaczyna się ... i tym samym smogowy, zaczyna się w praktyce we wrześniu. Proszę też o wyjaśnienie liczb, które podajecie Państwo w uzasadnieniu, bo pokazujecie tam niespełna 500 przedszkoli. Co to znaczy *niespełna 500* ? Czy 500 chodzi o to żeby się ugruntowało jako hasło, czy inne są intencje ? Konkret to jest konkret, chyba Państwo wiecie do ilu przedszkoli mają oczyszczacze trafić, zwłaszcza, że w przypadku liczby oczyszczaczy piszecie, że jest 880. Chcielibyśmy też wiedzieć do których dokładnie przedszkoli, bo posługujecie się Państwo pojęciem *zakwalifikowanych* w uzasadnieniu, chcielibyśmy wiedzieć zatem do jakich dokładnie przedszkoli te oczyszczacze mają trafić. Co się dzieje z resztą programu ? Miałbym prośbę o przypomnienie całej kwoty, o przypomnienie zadań wynikających z tego programu walki o dobre powietrze. Mamy wrażenie, że to przesunięcie na niewygasające, no trochę kryje Państwa bez troskę jeżeli idzie o to, trochę chyba też nieudolność i chcę to połączyć jeszcze z jednym faktem – co prawda zaplanowałem to na zgłoszenie w części dotyczącej interpelacji, ale chciałbym się dowiedzieć czy Pan Marszałek wie o zaleceniu

wydanym przez Wojewodę Śląskiego, Pana Wieczorka, który rozesłał do prezydentów i burmistrzów pismo, w którym nakazał ograniczenie do minimum kontroli pieców w okresie smogowym, grzewczym i co gorsza pandemicznym – te rzeczy wszystkie się łączą, dlatego je wymieniam razem – i to nie jest pierwsze takie pismo, bo już jest po raz drugi. Takie pismo też było wysyłane wiosną, czyli mamy w myśl tego pisma ograniczać wizyty strażników w domach mieszkańców z powodu koronawirusa, a tak jak powiedziałem, te rzeczy się ze sobą łączą – złe powietrze łączy się możliwością infekcji. Chciałbym wiedzieć czy Pan weryfikował te doniesienia, czy miał Pan kontakt w tej sprawie z Panem Wojewodą, czy Pan podjął jakieś działania, czy kontaktował się z Wojewodą, czy z jego służbami ? Jak to się ma do tego to co my mamy w swoich programach, mówię tutaj o *uchwale antysmogowej* Sejmiku Śląskiego. Myślę, że tyle jak idzie o wątpliwości, ale chcę jeszcze raz podkreślić bardzo wyraźnie fakt, że te oczyszczacze powietrza – pomijam już kwestię w tej chwili, że to powietrze powinno być czyste cały czas, a nie w przedszkolu, a w domu ...[przerwa w połączeniu]...

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – Panie Radny ! Mam problem z łącznością, nie słyszę Pana...

- **radny Mirosław Mazur** –...dla mnie niepojęte jest, że zakup tych urządzeń był planowany de facto po rozpoczęciu sezonu grzewczego. Teraz tą uchwałą przesuującą na niewygasające środki przykrywamy to. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Radnemu ! Czy ktoś chciałby się odnieść do ... Pani Marszałek, proszę bardzo !

- **Pani Izabela Domogała, Członek Zarządu Województwa** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! W odpowiedzi na to co powiedział Pan Radny Mazur ja pragnę przypomnieć, że z inicjatywy Zarządu Województwa, Pana Marszałka, w zeszłym roku zrobiliśmy po raz pierwszy akcję zakupu oczyszczaczy powietrza dla przedszkoli i to tak naprawdę było to takie działanie uzupełniające do całej kampanii antysmogowej, które rozpoczynaliśmy od tych najmłodszych, czyli od przedszkolaków. Przypomnę, że w zeszłym roku przekazaliśmy 500 oczyszczaczy powietrza i też przypomnę jaki był wielki sukces tej akcji, dlatego że w momencie kiedy ogłaszaliśmy nabór to w ciągu 12 minut zgłosiło się tylu chętnych, że wyczerpaliśmy tą półkę oczyszczaczy, którą mieliśmy przekazane dla naszych przedszkolaków, naszych przedszkoli. I przypomnę, że udział w tej akcji w zeszłym roku wzięło 14 tys. przedszkolaków, więc myślę, że liczby robią swoje. Jeżeli chodzi o ten rok, widząc ogromne zainteresowanie jakie było wśród organów prowadzących przedszkola publiczne, postanowiliśmy podwoić tą pulę i w tym roku przeznaczyć prawie 1000 oczyszczaczy dla przedszkoli

publicznych. Nie wiem czy Pan Radny mógłby sobie wrócić historycznie, dlatego, że nabór był przeprowadzony do 15 czerwca. Przypomnę Panu, że podczas trwania pandemii, tej pierwszej fali, przedszkola też były zamknięte w tym czasie od marca do czerwca prawie, więc i tak mobilizowaliśmy bardzo i dyrektorów tych instytucji do tego żeby zgłaszali nam takie wnioski. Zgłosiło się prawie 880 wniosków na te oczyszczacze – wniosków było mniej, ale one opiewały na 880 oczyszczaczy. Przeprowadziliśmy procedurę przetargową i bodajże we wrześniu tego roku przygotowaliśmy wszystkie uchwały dotyczące przekazania pomocy finansowej dla tych samorządów, bo taka była procedura. Niestety jeden z oferentów w tym przetargu odwołał się do KIO (Krajowa Izba Odwoławcza) przedłużył całą procedurę, później wycofał się z tego odwołania i to spowodowało, że zamiast do końca listopada, bo taki mieliśmy plan żeby wspólnie z radnymi Sejmiku Województwa Śląskiego też przekazać te oczyszczacze już do przedszkoli – nie udało się tego zrobić, natomiast mamy taki plan żeby udało się to zrobić do końca stycznia 2021 roku. Wina nie jest po naszej stronie, to tylko i wyłącznie kwestia odwołania w KIO, która trwała długo. Gdyby nie to do końca listopada, już teraz, wszystkie oczyszczacze powietrza byłyby w przedszkolach. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Marszałek ! Ponieważ nie widzę więcej zgłoszeń w tym punkcie, przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	42
przeciw	0
wstrzym.	2

9. Podjęcie uchwały w sprawie zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Województwa Śląskiego na lata 2020-2030 (druk VI/363):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów w tej sprawie jest pozytywna. Czy inne komisje zajmowały się tym problemem ? ... Nie widzę ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę zgłoszeń, więc przechodzimy do głosowania ... Ponieważ jedna osoba nie głosowała, Pan Grzegorz Wolnik, więc pytanie czy to jakieś problemy techniczne, czy też... ? Każdy ma prawo opuścić posiedzenie sesji, czy też nie głosować ... dziękuję !

Głosowanie nad uchwałą:

za	29
przeciw	1
wstrzym.	13

10. Podjęcie uchwały w sprawie zmian budżetu i w budżecie Województwa Śląskiego na 2020 rok (druk VI/364):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów w tej sprawie jest pozytywna. Czy były opinie innych komisji ? ... Tu nie widzę zgłoszeń ! Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Również nie widzę zgłoszeń, więc przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	28
przeciw	1
wstrzym.	13

11. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia oświadczenia dotyczącego wsparcia branży turystycznej z terenu Województwa Śląskiego (druk VI/362):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Budżetu, Skarbu i Finansów w tej sprawie jest pozytywna, również opinia Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji jest pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Tak, Klaudiusz Komor, udzielam głosu !
- **radny Klaudiusz Komor** – dziękuję Panie Przewodniczący ! Ja chciałbym tutaj w imieniu radnych naszego klubu Koalicji Obywatelskiej, no bardzo się ucieszyć, że nasza inicjatywa, która została wyrażona w liście otwartym do Premiera 23 listopada, a właśnie zwracająca uwagę na to, że duża część naszego regionu, południowa część naszego regionu, którą ja między innymi reprezentuję, żyje, można powiedzieć, z turystyki i sportu, szczególnie w okresie zimowym. No i te wprowadzone bardzo ostre ograniczenia – z drugiej strony dla mnie jako lekarza zrozumiałe – no mogły spowodować tutaj nieodwracalne szkody i zniszczenie przez wiele lat budowanej bazy turystycznej, sportowej na południowym krańcu województwa śląskiego. I właśnie w tym naszym liście otwartym o to apelowaliśmy i bardzo się cieszę

tutaj, że Sejmik, że tutaj Zarząd również podejmuje inicjatywę żeby tych naszych mieszkańców, którzy żyją z tego sportu, z turystyki, żeby w tym trudnym okresie wesprzeć, po to żebyśmy, jak ta pandemia się skończy, a mam nadzieję że to już niedługo, żebyśmy mogli wszyscy wspólnie znowu pojechać na narty. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Radnemu ! W kolejności zgłoszeń Pan Andrzej Molin, udzielam głosu !

- **radny Andrzej Molin** – ja jeszcze chciałem zadać jedno pytanie, poprosić Pana Marszałka by określił jaką kwotę Pan Marszałek zamierza pomóc właśnie, myślę samorządom, czy generalnie tej branży turystycznej, bo rozmawialiśmy na ten temat na Komisji Sportu i Pan Dyrektor udzielił odpowiedzi na wiele pytań, ale sprawy kwoty nie potrafił określić. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję !...

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – klucz mechanizmu jeszcze będzie opracowywany żeby był racjonalny. Tak jak jest w uchwale intencyjnej opisane element jest dwuetapowy – pierwszy kwartał 2021 roku to jest pomoc dla gmin górskich, myślę, że to idealnie się też wpisuje w ten *Rok Górali...*, który przyjęliśmy na początku sesji, a drugi kwartał to gminy jurajskie – Jura Krakowsko-Częstochowska, też gminy turystyczne, więc my pracujemy nad mechanizmem żeby te środki, które będą w budżecie Województwa, czyli naszym budżecie, racjonalnie i uczciwie podzielić pomiędzy gminy i dopracować klucz rozdysponowania tych środków, a drugie wsparcie to będzie wsparcie unijne. Szacujemy, że w najlepszym, można powiedzieć, ułożeniu będzie to około 100 mln zł. W najlepszym ! Może być trochę mniej, ale jest też kwestia budżetu, wykonania poszczególnych zadań, wpływów, które oczekujemy do końca roku, ale planujemy dofinansowanie poziomie unijnym około 80 mln i 20 budżet Województwa, ale ten mechanizm będzie ze sobą połączony. To będzie wsparcie dla przedsiębiorców i dla samorządów, więc taki jest zakres na dzisiaj. Może to ulec zmianie dlatego to jest taki ... ta zgoda Państwa jest nam też potrzebna kierunkowo do tego żeby za miesiąc, czy za dwa, kiedy przyjdziemy na Sejmik już z gotowym projektem wsparcia, nikt się z tego nie wycofał, ale chcemy żeby to było podzielone po prostu uczciwie i ten mechanizm dopracowujemy dla wszystkich gmin, mniejsze czy większe wsparcie, ale zasadniczo taki jest cel, taka jest intencja. I te środki unijne dla przedsiębiorców – nabór w trybie konkursowym przede wszystkim. Bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję Panu Marszałkowi ! Ponieważ też nie widzę więcej zgłoszeń w dyskusji, myślę, że

takim najważniejszym chyba tematem jest to żeby było zachorowań w kraju poniżej 10 [tys.] dziennie, to wtedy na pewno ta branża by natychmiast ruszyła. Widzę jak oni są wszyscy spragnieni, że tak powiem, turyści, a turyści też chyba chcą pieniądze zostawiać w naszych ośrodkach. No wiadomo, że w tej chwili ta pomoc jest niezbędna i tu bardzo dziękuję Marszałkowi za tę inicjatywę, a też za te głosy poparcia ze strony radnych, Pana Komora i Pana Molina. Tak, że przechodzimy do głosowania ... chwileczkę, bo mam tutaj problemy techniczne, ale ... już !

Głosowanie nad uchwałą:

za	42
przeciw	0
wstrzym.	0

12. Podjęcie uchwały w sprawie określenia ogólnej powierzchni przeznaczonej pod uprawy maku i konopi włóknistych oraz rejonizacji tych upraw w roku 2021 na terenie województwa śląskiego (druk VI/359):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – opinia Komisji Rolnictwa i Terenów Wiejskich w tej sprawie jest pozytywna. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę zgłoszeń do dyskusji, więc przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	42
przeciw	0
wstrzym.	1

13. Podjęcie uchwały w sprawie rozpatrzenia skarg na działalność Marszałka Województwa Śląskiego i Zarządu Województwa Śląskiego (druk VI/357):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – projekt uchwały został wprowadzony do porządku obrad na wniosek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, która rekomenduje przyjęcie uchwały. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Nie widzę zgłoszeń, więc przechodzimy do głosowania...

Głosowanie nad uchwałą:

za	26
przeciw	12
wstrzym.	5

14. Podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia apelu dotyczącego podjęcia wspólnych działań przez Zarząd Województwa Śląskiego i *Koleje Śląskie Spółka z o.o.* w Katowicach mających na celu wprowadzenie w 2021 roku specjalnej oferty dla honorowych krwiodawców pod nazwą: „Śląski bilet dla zasłużonych Honorowych Dawców Krwi”, uprawniającego do zniżki na połączenia kolejowe na terenie województwa śląskiego (druk VI/358):

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – projekt uchwały został wprowadzony do porządku obrad na wniosek klubu radnych Koalicji Obywatelskiej. Tutaj nie ukrywam, że miałem wielki problem jako przewodniczący, ponieważ jest to dokładnie projekt uchwały dotyczący spraw finansowych, budżetu. Został on jak gdyby skierowany w terminie już uchwalenia budżetu i w związku z tym wpisałem ten punkt do porządku obrad, jednocześnie zgodnie z procedurą skierowałem go do opiniowania Zarządowi – taki jest wymóg [co do] uchwał, które powodują zmianę sytuacji finansowej i w tej sytuacji bardzo bym prosił Pana Mecenasa Koczara o kilka słów komentarza.
- **Pan Józef Koczar, radca prawny** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! Apel jest skierowany do dwóch adresatów – do Zarządu Województwa Śląskiego i do *Kolei Śląskich*. Jeżeli chodzi o *Koleje Śląskie* to jest oczywiście nasza spółka, która jest odpowiedzialna za działalność przewozową. Odpowiedzialność za kondycję finansową tej spółki ponosi zarząd spółki, no i tutaj inne organy, czyli ani rada nadzorcza, ani zgromadzenie wspólników nie zdejmują odpowiedzialności zarządu i nie mogą wydawać poleceń co do prowadzenia spraw spółki. I w tej sprawie wypowiedział się zarząd jeżeli chodzi o kwestie udzielania ulg, dlatego, że ulgi obniżają przychody spółki, czyli pogarszają sytuację spółki. Kolejna sprawa jest taka, że dodatkowe wydatki, czyli podwyższona rekompensata, powinna być sfinansowana z budżetu Województwa. Tutaj w tym zakresie kompetencja jest po stronie Zarządu Województwa, który tą sprawę analizował i wydatki w tym zakresie nie są zabezpieczone w budżecie Województwa. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać go z tym punkcie ? ... Proszę bardzo ! Pani Katarzyna Stachowicz, udzielam głosu !

- **radna Katarzyna Stachowicz** – Panie Marszałku ! Panie Przewodniczący ! Szanowni Panie i Panowie Radni ! Chciałam na wstępie powiedzieć, że ten projekt uchwały, który został wniesiony, jest to apel do Zarządu Województwa Śląskiego i jest to projekt uchwały przedstawiony nie tylko przez radnych Koalicji Obywatelskiej, ale także przez radnych, którzy się podpisali pod tym projektem uchwały. Chciałam tutaj powiedzieć, że są to radni jak Pan Rafał Porc, jak Pan Marek Bieniek i Pani Gabriela Łacna. Szanowni Państwo ! Ja osobiście wносиłam dwa razy interpelacje do Pana Marszałka, w poprzednim roku i 2020 roku, w kwestii ulg dla honorowych dawców krwi. Jak wiemy krew to jeden z leków, który otrzymywać można wyłącznie pobierając ją od drugiego człowieka. Zapotrzebowanie jest ogromne, dlatego tak ważne jest by osoby zdrowe decydowały się na ten szlachetny gest. Na terenie województwa śląskiego jest ponad 60 tys. honorowych dawców krwi, którzy w ciągu roku oddają ponad 70 tys. litrów krwi. Uważamy, że osoby te zasługują na różnego rodzaju uprawnienia, m.in. na takie jak zniżki na przejazdy kolejowe. Śląski bilet dla zasłużonych honorowych dawców krwi dałby takie uprawnienia tym osobom podróżującym na terenie województwa śląskiego do skorzystania z oferty opracowanej przez *Koleje Śląskie* spółka z o.o. w Katowicach upoważniającej do zniżek dla honorowych dawców krwi przez cały rok. Można tutaj powiedzieć o przykładzie takich uregulowań, które zostały wprowadzone przez *Koleje Małopolskie* i była to uchwała zarządu, było to porozumienie podpisane pomiędzy *Kolejami Małopolskimi* a Zarządem Urzędu Marszałkowskiego Małopolskiego, gdzie wprowadzono taką właśnie ofertę dla honorowych dawców krwi. Osoby posiadające stosowną legitymację od 1 lutego 2020 roku mają możliwość zakupu biletu miesięcznego w cenie 10 zł oraz biletów dobowych w cenie złotówki w pociągach obsługiwanych przez *Koleje Małopolskie*. Przyjęcie tego apelu, powtarzam apelu, do Zarządu Województwa Śląskiego przez Sejmik Województwa Śląskiego i podjęcie wspólnych działań przez Zarząd Województwa Śląskiego i *Koleje Śląskie* sp. z o.o. w Katowicach mających na celu wprowadzenie tych zniżek na przejazdy *Kolejami Śląskimi* dla honorowych dawców krwi byłoby uhonorowaniem krwiodawców na terenie województwa śląskiego. W dużym stopniu oczywiście wpłynęłoby to na zwiększenie ilości osób chcących oddać krew, a co za tym idzie zwiększyłyby się liczba osób, którym można by uratować życie. Oczywiście my jako radni deklarujemy współpracę w zakresie prac nad tym projektem. Chciałabym się zwrócić też do wszystkich Państwa Radnych – jesteśmy w tym czasie, w tym trudnym czasie epidemii – potraktujmy ten apel społecznie, potraktujmy to nasze jedno wspólne ... wspólny nasz głos do Zarządu Województwa Śląskiego przy podjęciu tego apelu, ponieważ

najważniejsze jest to dobro społeczne. Zróbmy coś wspólnie razem dla dobra społecznego. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Pani Radnej ! W kolejności zgłoszeń Pan Klaudiusz Komor, udzielam głosu !

- **radny Klaudiusz Komor** – dziękuję Panie Przewodniczący ! Ja chciałem bardzo gorąco poprzeć Panią Katarzynę w tym apelu do Państwa żebyśmy to przyjęli, bo tutaj chyba nawet osobom zupełnie nie związanym z medycyną nie trzeba tłumaczyć, że krew jest na wagę złota, a nawet od złota cenniejsza. No i myślę, że ci ludzie, którzy decydują się na to żeby tą krew oddawać i życie ratować zasługują nie tylko na oklaski i na mówienie wszędzie, że dobrze robią, ale również na jakieś takie widoczne działania ze strony chociażby nas i tym bardziej, że ten apel tak naprawdę to jest tylko apel po to żeby podjąć wspólne działania, więc jak gdyby żadnego tutaj jeszcze finansowego zobowiązania w tym momencie nie podejmujemy. Chodzi o to żeby takie działania przygotować, żeby przygotować jakiś projekt i sposób rozwiązania i znaleźć na to środki, więc myślę, że tutaj to co Pan Mecenasa przedstawił nijak nie pozostaje w sprzeczności z tym żebyśmy ten apel dzisiaj mogli przyjąć, o co bardzo apeluję.

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! ... Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos jeszcze w tym punkcie ? ... Pan Przewodniczący ? Ja tutaj niestety tutaj nie widzę ... Jeżeli nie ma, to przechodzimy do głosowania ... proszę o pomoc...

Głosowanie nad uchwałą:

za	21
przeciw	22
wstrzym.	0

Uchwała nie została podjęta.

15. Sprawozdanie z działalności Zarządu Województwa Śląskiego w okresie pomiędzy sesjami:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – materiał w tym zakresie otrzymali Państwo mailem. Czy są uwagi, zapytania w kwestii działalności Zarządu w okresie międzysesyjnym ? ... Nie widzę zgłoszeń do dyskusji, więc przechodzimy do kolejnego punktu...

16. Interpelacje, zapytania, wnioski, oświadczenia radnych:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – przypominam Państwu Radnym, iż obowiązuje pisemna forma interpelacji. Czy ktoś z Państwa Radnych chciałby zabrać głos w tym punkcie ? ... Pan Radny Tadeusz Sławek, udzielam głosu !

- **radny Tadeusz Sławek** – dziękuję bardzo ! Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! To dzisiaj jest nasza ostatnia sesja w tym bardzo trudnym, no niekiedy niestety dramatycznym roku i chciałbym za pozwoleniem Pana Przewodniczącego zakończyć ją życzeniami – życzeniami trochę zaprawionymi goryczą w świetle wyniku ostatniego głosowania przed chwilą. No ale spróbujmy ! To są życzenia, które chciałem złożyć Państwu w imieniu naszego klubu, ale zapewniam Państwa, że one choć płyną z jednej strony sali są bezstronne. Starłem się wmyśleć w sytuację kogoś kto był naszym wyborcą, dwa i pół roku temu zaczął się zastanawiać kogo wybrać i w końcu poszedł na wybory, bo bliska mu jest idea samorządnej demokracji, demokratycznej samorządności, niezależnie na które ugrupowanie głosował, to jest w tej chwili bez znaczenia. Tak pomyślałem co miałyby nam do powiedzenia obserwawszy nas przez dwa lata tutaj i jakie życzenia mógłby pod naszym adresem sformułować ? I myślę, że pierwsze spostrzeżenie byłoby takie, że doszedłby do wniosku – to nie jest krzepiący wniosek, choć nie uniemożliwia, a nawet zobowiązuje nas do dalszych działań – jak bardzo trudno jest nam wypracować jakiegokolwiek poczucie wspólnoty, jak bardzo trudno jest nam doprowadzić do tego żeby nasza wspólnota nie była tylko wspólnotą głosowania, które ważne oczywiście, ja tego nie neguję, ale żeby była przede wszystkim wspólnotą wcześniejszej rozmowy i wcześniejszego porozumienia. I tego by nam pewnie na początek życzył, może przypominał by nam to co Marek Grechuta, nieodżałowanej pamięci Marek Grechuta, śpiewał w *Piwnicy pod Baranami* w '86 roku w pieśni – co nomen omen nazywa się *wigilijna*, więc jest na temat – i on tam śpiewał o tym, że trzeba zmieniać świat na lepsze, porozumiewać się, szukać wspólnoty, ale zaraz potem – i teraz jedyna rzecz, którą mam zapisaną żeby nie zniekształcić – śpiewał tak: *lecz idzie nam to ciężko czasami jak nas wspan, dopomóż nam w tym Panie, odpowiedz jak ?* To byłyby pewnie pierwsze życzenia, a drugie życzenia byłyby takie, gdyby przystąpił do zastanowienia dlaczego tak się dzieje, no to pewnie mógłby powiedzieć, że to nie jest nic nowego i sięgnąłby do XVII wieku, bo już w XVII wieku wielki mędrzec Spinoza w swoim świetnym traktacie politycznym, kiedy przypatrzył się całej różnorodności świata, różnym ludzkim pomysłom, mądrym, mniej mądrym i kiedy sobie zadał pytanie co zrobić żebyśmy byli razem, odpowiedział słynnym zdaniem: *nie wyszydząć, nie odsądzać od czci i wiary, nie potępiać pospiesznie, zrozumieć*. To byłyby pewnie drugie życzenia.

Starajmy się nawzajem – ja nie mówię proszę Państwa *wy*, nie mówię *oni*, mówię *my* – starajmy się zrobić wysiłek przynajmniej żebyśmy się wzajemnie zrozumieli, bo bez tego zrozumienia szybko pojawia się tendencja do obwiniania, do pokazywania palcem, rzucania twardym słowem. No i trzecie i ostatnie, bo nie staram się zajmować Państwu wiele czasu, to byłyby takie, że przecież przypominałby nam, że demokracja polega na nieustannej zmianie. Dzisiaj rządzą ci, jutro rządzą tamci, jedni tracą władzę, drudzy ją zyskują, w różnych okolicznościach, ale jedna rzecz jest stała, jedni są silni, drudzy są słabi, oczywiście ! Jedni przegrali, drudzy wygrali, ale jedna rzecz jest stała – nie ma takich słabych żeby nie mogli wyciągnąć ręki do pomocy i nie ma takich słabych, których głos z definicji by się nie liczył. Ale też z drugiej strony nie ma takich mocnych żeby mieli taką moc żeby zagospodarować całą przestrzeń i nie wysłuchać tych słabych, którzy do nich mówią i wyciągają rękę do pomocy. I pewnie to były te trzecie życzenia żebyśmy się starali wzajemnie sobie pomóc, bowiem z takiego porozumienia rodzi się ... takie porozumienie jest matką dobrych czynów i dobrych myśli i dobrych słów, a na tej sali zbyt wiele twardych słów, z obu stron, padło, a może paść nie powinno. Proszę Państwa ! Już koniec ! Już nie zajmuję Państwu więcej czasu, życząc Państwu – i zwracam się do Pana Marszałka, do Pana Przewodniczącego, do Pań i Panów Członków Zarządu, do Pań i Panów Dyrektorów, Pani Skarbnik, którzy cierpliwie tutaj przychodzili, udzielali nam wyjaśnień w różnych ważnych sprawach – chciałem życzyć żeby Państwa domy zaznały, Państwa bliscy, Państwo osobiście zaznali bożonarodzeniowego spokoju. Lekarzom, którzy przecież są obecni, służbie zdrowia, pracownicy są obecni na sali, są koleżankami i kolegami, kłaniam się do ziemi i dziękuję za to co Państwo w tym dramatycznym czasie zrobili. I życzę żebyśmy w ten następny rok, proszę Państwa, weszli z taką nadzieją i z taką chęcią do tego – i to nie tylko w tej sali, także poza tą salą – żeby stan spraw ludzkich w przyszłym roku, który mam nadzieję będzie trochę łagodniejszy, lepszy, żeby ten stan spraw ludzkich w przyszłym roku był bardziej empatyczny i bardziej ludzki. Bardzo Państwu dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Radnemu ! W kolejności zgłoszeń Pan Radny Marek Kopel, udzielam głosu !
- **radny Marek Kopel** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo ! Po takim pięknym wystąpieniu Pana Profesora powinienem zamilknąć i zrezygnować z mojego oświadczenia, ale jednak je wygłoszę. Szanowni Państwo ! Przedstawiam Państwu oświadczenie w sprawie sposobu załatwienia mojej interpelacji. Jestem z tej *słabej grupy*, interpelowałem do tej *mocniejszej grupy*. W lipcu tego roku otrzymałem informację, że *Stadion Śląski*, nasza spółka, płaci byłemu ministrowi sportu w rządzie PiS i kilku sportowcom miesięcznie po około 10 tys. zł za reklamowanie stadionu. Złożyłem więc interpelację z pytaniem czy takie umowy zostały zawarte, z kim, i z jakim

wynagrodzeniem ? Po dwóch miesiącach otrzymałem w odpowiedzi od Marszałka pismo Dyrektora *Stadionu Śląskiego* potwierdzające fakt zawarcia takich umów, jednak bez podania z kim i za jakim wynagrodzeniem ze względu na ochronę danych osobowych. Wobec tego ponowiłem interpelację z zastrzeżeniem aby w odpowiedzi [pominięto ?¹] dane osobowe, tj. numer PESEL i adres zleceniobiorców. W odpowiedzi od Marszałka otrzymałem znowu pismo Dyrektora *Stadionu Śląskiego* o podobnej treści jak poprzednie. Ze względu na to, że według mojej wiedzy, popartej orzeczeniami NSA, wszystkie umowy zawierane przez podmioty zobowiązane do stosowania ustawy o zamówieniach publicznych – a takim podmiotem jest *Stadion Śląski* – są zobowiązane do ujawniania postanowień zawieranych umów. Prosiłem prawnika żeby mi pomógł jeszcze w sformułowaniu kolejnej interpelacji w tej sprawie i w odpowiedzi otrzymałem od Marszałka zapytanie do mnie czy występuję w trybie interpelacji, czy w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej ? W międzyczasie pojawiła się informacja, że Pan Witold Bańka, były minister w rządzie PiS, jest wieloletnim znajomym Dyrektora *Stadionu Śląskiego* i także Marszałka naszego województwa oraz pobiera kolejne wynagrodzenie za reklamowanie województwa śląskiego, też wysokość około 10 tys. zł miesięcznie. Czytałem również wypowiedź Pana Witolda Bańki, że jako osoba prywatna nie musi ujawniać swoich dochodów i skąd je czerpie – i oczywiście ma rację – ale samorząd województwa i *Stadion Śląski* w odróżnieniu od Pana Bańki muszą ujawniać dane dotyczące zawieranych umów. W kolejnej interpelacji odpowiem na pytanie Pana Marszałka i poproszę także o podanie wynagrodzenia Witolda Bańki, jakie otrzymuje przez Województwo Śląskie. Szanowni Państwo ! [Dziwię się ?²] oporowi Pana Marszałka przed ujawnianiem jawnych informacji, bo tworzy w ten sposób obraz PiS-u, w którym skrycie płaci się kolegom duże pieniądze na podstawie wstydliwych umów. Jak myślicie Państwo, czy Jerzy Buzek, były Przewodniczący Parlamentu Europejskiego, którego potencjał medialny był i jest wielokrotnie wyższy od Witolda Bańki pobierał wynagrodzenie za reklamowanie naszego województwa w czasie rządów Platformy Obywatelskiej ? Z całą pewnością nie ! To obrazuje różnice w sposobie działania PO i PiS-u. To jest taka konkluzja. Dziękuję bardzo ! Ja dalej będę oczywiście zabiegał o uzyskanie informacji aż do rozstrzygnięcia sądowego. Dziękuję bardzo i przepraszam, że popsulem taką piękną wypowiedź Pana Profesora, ale musiałem powiedzieć to co mi od paru miesięcy już leży troszkę na sercu. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – dziękuję Panu Radnemu !
I w kolejności zgłoszeń Pani Radna Katarzyna Stachowicz, udzielam głosu !

¹ Nagranie w tym miejscu z zakłóceniami

² Nagranie z zakłóceniami (jak poprzednio)

- **radna Katarzyna Stachowicz** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Ja chciałam zapytać o Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe i o sytuację, która w tej chwili jest szeroko opisywana przez media. Chciałam dopytać czy Pan Marszałek bierze udział w rozmowach z dyrekcją pogotowia w kwestii zatrudnienia ratowników, którzy [są] w śląskim pogotowiu wojewódzkim na kontraktach, czy te kontrakty zostaną podpisane i jeżeli tak, to jaka ilość ? Proszę o informację w tej sprawie. Dziękuję !

- **Pani Izabela Domogała, Członek Zarządu Województwa** – Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Jeżeli chodzi o sytuację w Wojewódzkim Pogotowiu Ratunkowym, to jest ona pod kontrolą. My codziennie spotykamy się z Panem Dyrektorem Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego, podobnie jak z dyrektorami szpitali, które walczą na linii z koronawirusem, więc ta sytuacja jest nam znana na bieżąco. Przypominam, że też w przekazach medialnych pojawiła się informacja o tym, że część pracowników, którzy są na etacie, to jest chyba koło 300 ratowników, plus oferty, które spłynęły jeżeli chodzi o konkurs na tych pracowników kontraktowych, spłynęło ponad 180 ofert. One są teraz weryfikowane i z symulacji, która została przeprowadzona przez dyrekcję Wojewódzkiego Pogotowia Ratunkowego, wynika że zespoły ratownictwa medycznego są zabezpieczone jeżeli chodzi o dyżury. Tak, że na pewno nie ma powodów do obaw. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...Pani Marszałek, przepraszam, że się wtrącam, choć to nie ten punkt, ponieważ no akurat tak samo w tej samej branży pracuję i chciałbym tutaj troszeczkę to rozszerzyć i bardzo bym prosił radnych abyśmy jak gdyby *nie dolewali oliwy do ognia*. Pogotowie wojewódzkie w Katowicach zaproponowało stawkę ratownikom 30 zł, plus dodatek ministerialny 10 zł, to jest 40 zł za godzinę. Jest to największa stawka ze wszystkich pogotowia, które pracują. Częstochowa, czy też Bielsko, Cieszyn proponują znacznie mniej i faktem jest, że część ratowników jak gdyby nie złożyło oferty na tych warunkach. Natomiast jeżeli tu będzie wyraźny sygnał, że my jako radni oczekujemy żeby faktycznie dyrektor ustąpił i te środki wydał, no to musimy mieć na ten cel środki finansowe, ale tutaj zburzymy pewien ład kwotowy w poszczególnych jednostkach, które podlegają nie Marszałkowi, tylko jednostkom np. tak jak nasza, staroście, więc bardzo bym prosił żebyśmy ten temat delikatnie analizowali. Również spotkałem się z Panem Dyrektorem, nawet w zeszłym tygodniu w piątek, no i twierdzi, że on zapewnia ciągłość dyżurowania i mam nadzieję, że ta sprawa będzie rozwiązana. Natomiast bardzo apeluję tu też w swoim imieniu, mieszkańców Bielska, Cieszyna, Częstochowy żeby tą sprawę tutaj traktować tak bardzo, bardzo wyważenie, bo ona może nam wszystkim, no nie pomóc. Bardzo

dziękuję ! Tutaj jeszcze raz zgłasza Pani Katarzyna Stachowicz, udzielam głosu !

- **radna Katarzyna Stachowicz** – Panie Przewodniczący ! Ja ad vocem. Ja się chciałam dopytać co Pan miał na myśli mówiąc, że *dolewamy oliwy do ognia* ? Ja tylko się martwię o sytuację wojewódzkim pogotowiu, dopytuję, mam takie prawo, jestem radną wojewódzką i proszę mi powiedzieć co Pan miał na myśli mówiąc, że *dolewam oliwy do ognia* ? Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja miałem to na myśli, że jeżeli np. ci ratownicy uzyskają poparcie, to w innych pogotowiuach również będą oczekiwać te 30 zł, mimo, że dzisiaj mają 25. Dziękuję !

- **radna Katarzyna Stachowicz** –...chciałam tylko dopytać jaka jest sytuacja i chyba takie prawo mam ?

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...jeszcze chciał się odnieść do wystąpienia Pana Radnego Pan Mecenasa. Proszę bardzo !

- **Pan Józef Koczar, radca prawny** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Szanowni Państwo ! W nawiązaniu do wątpliwości zgłoszonych przez Pana Radnego Kopla chciałem wyjaśnić, że Pan Radny został poproszony o wyjaśnienie w jakim trybie występuje o udzielenie informacji. Dlatego, że jeden tryb to jest złożenie interpelacji radnego i tutaj stosujemy przepisy *statutu województwa* i te interpelacje mogą być złożone w sprawach istotnych dla regionu, a innym trybem jest tryb ustawy o dostępie do informacji publicznej, gdzie stosujemy przepisy ustawowe, które określają jak należy to rozpatrywać. Z uwagi na to, że w piśmie Pana Radnego było odwołanie i do jednych i do drugich przepisów, było powołanie się na status radnego, było wskazanie, czy złożenie tego dokumentu za pośrednictwem Przewodniczącego Sejmiku, co jest typowe dla interpelacji, a jednocześnie w treści pisma była powołana ustawa, Pan Radny Kopel został poproszony o doprecyzowanie w jakim trybie składa to to pismo, tak żeby w oparciu o właściwe przepisy można było udzielić odpowiedzi. Tak, że taki komentarz prawny, czekamy tutaj na wyjaśnienia ze strony Pana Radnego. Dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – ja bardzo dziękuję ! Szanowni Państwo ! Jeszcze raz przypominam, jesteśmy w punkcie *interpelacje, zapytania, wnioski*. Zgodnie z przepisami ustawy obowiązuje forma pisemna, więc bardzo proszę tych wszystkich, którzy jak gdyby zabierali głos tym punkcie, aby te swoje stanowiska, uwagi wyrażać w formie pisemnej i przekazać do Kancelarii Sejmiku. W tym punkcie chciała jeszcze zabrać głos Pani Marszałek Białowąs, proszę bardzo !

- **Pani Beata Białowas, Członek Zarządu Województwa** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo ! Ja bardziej jako informację chciałam tylko Państwu przekazać, że dzisiaj ci radni, którzy są na sesji Sejmiku, otrzymali w materiałach taką okolicznościową monetę. Chciałam tylko Państwu wyjaśnić, że Departament Edukacji, Nauki i Współpracy z Młodzieżą zrealizował wspólnie z naszą jednostką, Regionalnym Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli i Informacji Pedagogicznej WOM w Rybniku, konkurs właśnie dla młodzieży na przygotowanie graficzne takiej monety z okazji 30-lecia samorządu terytorialnego, upamiętnienia tego jubileuszu. Tak, że tylko chciałam Państwu wyjaśnić, że ta moneta to jest właśnie ten efekt finalny tego konkursu zorganizowanego przez naszą jednostkę. A ci z Państwa Radnych, którzy nie są dzisiaj obecni na sesji Sejmiku, tą monetę będą mieć oczywiście w swoich skrytkach. Bardzo serdecznie dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – jeszcze tym razem sobie udzielam głosu, ponieważ tak się akurat złożyło, że w zeszłym tygodniu przedstawiciele PTTK w Cieszynie poprosili mnie o wręczenie dyplomu i pamiątkowej publikacji dla Pana Marszałka – ze względu na pandemię tutaj nie chcieli przyjechać – Panie Marszałku, więc ja tutaj takie drobne wydawnictwo przekazuję, plus dyplom uznania ... I jeszcze zanim przejdziemy do ostatniego punktu ... Pan Marszałek jeszcze chciał zabrać głos...

- **Marszałek Jakub Chelstowski** – Szanowny Panie Przewodniczący ! Szanowni Państwo Radni ! Ja może tak dwie rzeczy jeszcze, wracając do sesji budżetowej. Pan Przewodniczący Wolnik dopytywał o ten *p-poż* w Muzeum Górnośląskim. Ja pragnę przypomnieć tylko takie istotne informacje, że realizacja tych zaleceń została wydana przez Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego [PSP] w 2008 roku, więc tam było trochę czasu, 12 lat, żeby te wszystkie zlecenia zrealizować. Owszem, były pewne ruchy w latach kolejnych, myśmy w zeszłym roku wydatkowali 85 tys. na wydzielenie, na to wszystko co w przestrzeni *p-poż* w magazynowej, to o co prosiła Pani Dyrektor. W tym roku rozmawialiśmy tutaj z dyrekcją, musi być opracowana dokumentacja, to jest wartość tej dokumentacji i oczywiście potem w ramach tej dokumentacji będzie kwestia realizacji tych zabezpieczeń zgodnie z przepisami prawa, więc z pewnością będziemy to realizować krok po kroku. I to jest realizacja tych wszystkich zaleceń, ja na wszystkie takie wnioski, które wpływają, reaguję błyskawicznie, szukamy tych środków, tylko wprawdzie żeby te prace wykonać musi być dokumentacja. To jest jedna kwestia. Nie było mnie niestety przy głosowaniu uchwały w kwestii *Kolei Śląskich*. No tutaj niestety fakty są takie, że ona ma wady prawne – i przepraszam za tą chwilową nieobecność, myślałem że akurat na tym jeszcze będę – ale te wady prawne w tym stanie rzeczy nie pozwalają na podjęcie uchwały, która byłaby zgodna z literą prawa, szczególnie jeżeli chodzi

o uchwałę, która dotyczy budżetu i wydawania poleceń przez Sejmik, bo tak należy to traktować, dla zarządu *Kolei Śląskich*. Na pewno to jest temat bardzo ważny, bardzo ważki dla wielu osób i tutaj moja rekomendacja i takie zapewnienia na koniec roku, że powołamy zespół złożony z Państwa Radnych, znajdziemy tylko formułę z Panem Przewodniczącym, żeby w ramach budżetu województwa znaleźć środki, wyasygnować, poszukać jaka to mogła być forma wdzięczności dla tej grupy społecznej, ale niech to jest opracowane merytorycznie o rzezone finanse, bo dobrze wiecie Szanowni Państwo, że w tym roku obostrzenia covidowe generują mniejszy strumień pasażerów, co w ślad za tymi idą mniejsze dochody. Mnie Pan Prezes Drzewiecki przesłał takie zestawienie, że mamy jedne z najtańszych biletów w skali przewoźników regionalnych pomimo rosnących kosztów, które wynikają z sytuacji gospodarczej i na pewno tutaj Wysoki Sejmik musi się w pierwszej kolejności pochylić nad tym żeby zachować ceny biletów dla 20 mln pasażerów, a nie szukać podwyżki, która wygeneruje koszty dla pasażerów. W tym roku wiadomo, że tych osób, które przewieziemy będzie mniej, bo lockdown, czy ograniczenie działalności spowodowało, że ten strumień jest mniejszy, czy zgody epidemiczne, ale *Koleje Śląskie* sobie bardzo dobrze radzą. Też mamy wsparcie ze strony Ministerstwa Infrastruktury, które regularnie przeznaczają środki na pokrycie ubytków finansowych dla przewoźników regionalnych i to są znaczące kwoty. W dwóch ostatnich latach wprowadziliśmy bezpłatne przejazdy dla dzieci i młodzieży w okresie wakacyjnym. Myślę, że tutaj spółka podejmie się tych kolejnych działań, bo takie słyszałem zapowiedzi żeby w tym roku 2021, w tej trudnej sytuacji, też pewne korekty wprowadzić, ale to nie może być tak arbitralnie, Szanowni Państwo, bo kodeks spółek prawa handlowego to kodeks spółek prawa handlowego, a nie *Hyde Park* żebyśmy wydawali, bo w takim układzie to każda inicjatywa polityczna, oświadczenie i ja nie mogę się pod tym podpisać, gdyż zgodnie z KSH Zarząd nie będzie wydawał poleceń wiążących. To jest na wniosek spółki, a takiego wniosku nie było. Jeżeli taki wniosek się pojawi to oczywiście go rozpatrzemy, ale oczywiście musimy wskazać środki finansowe i w myśl odpowiedzialności ta uchwała została zaopiniowana, czy ten projekt, negatywnie, bo nie mamy póki co środków w budżecie żeby tą zniżkę w jakimś stopniu zniwelować. Oczywiście, ja popieram inicjatywę, jest bardzo dobra, w okresie wakacyjnym przepracowaliśmy to, no ale w ślad za każdą zniżką muszą iść środki finansowe, no i dlatego tutaj zapraszałbym Państwa Radnych do wymodelowania po nowym roku wspólnie takiego stanowiska, które będzie racjonalne dla budżetu, ale też uhonoruje we właściwy sposób tą grupę społeczną, która oddaje krew i tutaj nie podlega to definitywnie żadnej dyskusji. Ale z drugiej strony, tak jak powiedziałam, po drugiej stronie mamy miliony pasażerów, którzy codziennie płacą za bilety i nie chcieliśmy doprowadzić do sytuacji, że kosztem jednej grupy ta grupa większa będzie musiała płacić więcej. To jest jedna kwestia. Co do kwestii *Stadionu*, to jest, Panie Radny, pytanie do *Stadionu*. Z informacji,

które przedstawił mi Pan Prezes w rozmowie telefonicznej, ekwiwalent reklamowy jest wielomilionowy z tej współpracy. Przykro mi, tutaj akurat myślę, że bardziej mi do słów Pana Profesora, Pana Radnego Sławka i nie chcę tutaj zaognić sytuacji, ale mógłbym też Państwu przytoczyć szereg informacji, które w mojej ocenie, no nie budują realnych wydatków po stronie finansów, a współpraca z Panem Prezydentem Witoldem Bańką była i jest oficjalną współpracą. Co więcej ! Jest to jedyna osoba z naszych, można powiedzieć, rodaków w strukturach międzynarodowych i takie są fakty. To, że jest byłym ministrem sportu i turystyki, byłym lekkoatletą ze świetnymi sukcesami, to ja uważam, że to tylko pozytywna rekomendacja do tej współpracy czy w obszarze sportowym, czy gospodarczym z uwagi na kontakty międzynarodowe i te wsparcie, które Pan Witold Bańka dla województwa realizuje. Co więcej ! Może to Panu Radnemu Koplowi przeszkadzać, że to jest były minister w rządzie Prawa i Sprawiedliwości, jeden z najlepszych jeżeli chodzi o sport, i to są obiektywne czynniki, które tą opinię formułują. No wiadomo, że trudno to porównać do Pani Minister Muchy, do Pana Ministra Drzewieckiego z afery hazardowej, ale ja nie chcę w ten świąteczny czas, ja pragnę tylko przypomnieć jedną rzecz, że tzw. doradcy w Urzędzie Marszałkowskim poprzednich marszałków, za czasów Platformy Obywatelskiej, kosztowali 1,4 mln zł w gotówce, więc jak mamy tak prowadzić dyskusję merytoryczną o pewnych sprawach, no to możemy tak prowadzić, ale myślę, że chyba ten czas świąteczny to wyklucza. A ja też tutaj do Państwa Radnych apeluję o przestrzeganie litery prawa, bo co innego są kwestie związane z interpelacją, która dotyczy przedmiotowej sprawy o zasadniczym charakterze samorządowym, a co innego trybu dostępu do informacji publicznej. Proszę nie namawiać mnie do nieprzestrzegania prawa, bo ja za to ponoszę ostatecznie odpowiedzialność. Jeżeli sąd mnie zwolni z takiej czynności, oczywiście takiej informacji udzielę, ale trzeba też umieć odróżnić dwie rzeczy – osobę pełniącą funkcje publiczne od osoby rozpoznawalnej społecznie i to jest zasadniczy charakter takiej współpracy. I proszę mi wierzyć, namówienie Anity Włodarczyk, Pawła Fajdka, czy Pana Witolda Bańki, czy Ewy Swobody, czy Justyny Święty-Ersetic to nie jest łatwe zadanie za tak skromne środki, które zaproponowaliśmy. I dopóki mam możliwość pozyskiwania takich partnerów, będziemy to czynić, bo *Stadion Śląski* buduje swoją markę, są to zasięgi międzynarodowe i co najważniejsze mamy w przyszłym roku dwie duże imprezy. Środowisko lekkoatletyczne widzi w Polsce i widzi na Śląsku ten niesamowity potencjał, który tutaj udało się stworzyć decyzją wielu radnych i my będziemy ten potencjał rozbudowywać. Dwie wielkie imprezy – *Mistrzostwa Świata Sztafet* – pierwsza impreza rangi mistrzowskiej świata na *Stadionie Śląskim* – gorąco zachęcam, 1 i 2 maja. *Drużynowe Mistrzostwa Lekkoatletyczne Europy* parę tygodni później. Udało nam się to, jakby to powiedzieć, przyciągnąć na *Stadion Śląski*. To jest praca wielu osób, wielu środowisk, budowania też marki w środowisku i te oceny są jak najbardziej pozytywne, gdzie wizyta czołowych

przedstawicielei wykonawczych międzynarodowych agencji to potwierdza, a dobra współpraca na styku międzynarodowym i wykorzystanie potencjału gospodarczego, technicznego, marketingowego Pana Witolda Bańki jest zdecydowanie dla nas opłacalna. Ja wiem, że to co niektórym boli, że to jest były minister w rządzie Prawa i Sprawiedliwości, ale jeżeli takimi kategoriami mamy tylko dobrać sobie ludzi do współpracy, no to myślę, że ja nie mam o czym dyskutować w tym zakresie. Z tego miejsca, już może tak wchodząc na ten szczebel świąteczny, przede wszystkim dla wszystkich Państwa Radnych, dla rodzin, dla najbliższych, zdrowia, świętego spokoju i tego żeby ten przyszły 2021 rok dla nas wszystkich był lepszy, żeby ten SARS-COVID 19 zniknął, żeby maseczki przeszły już tylko do historii jako element modowy. Dobrego, szczęśliwego Nowego Roku i więcej optymizmu na 2021 rok, tego Państwu wszystkim Radnym całego Sejmiku z całego serca życzę. Czasami się możemy nie zgadzać, ale szanujmy się i ja staram się ten szacunek zachowywać i o taki szacunek również dla wszystkich apeluję. Bardzo dziękuję !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Marszałkowi ! Jesteśmy w punkcie *interpelacje, zapytania, wnioski i oświadczenia radnych*. W tej chwili, ponieważ w tym punkcie też są komunikaty przewodniczącego, ja tylko chciałbym jedną rzecz przypomnieć, że wszelkie dokumenty, które do mnie wpływają, oczekuję podpisania przez radnego, a nie wydrukowania z komputera nazwiska i imienia tej osoby. Dla mnie to są zupełnie dwie różne sprawy jeżeli podpisuje stanowisko dwadzieścia osób, tam jest dwadzieścia podpisów, a nie na zasadzie *kopiuj-wklej* jest lista radnych, żebyśmy to rozróżniali, ponieważ to są zupełnie inne sprawy. Ja tutaj przy tej uchwale, ponieważ nie było podpisów, żadnych, tylko był wydruk z komputera, nie chciałem tego jak gdyby dalej kontynuować, ale bardzo proszę żeby podpis to był podpis i chyba wszyscy wiemy co to jest. Mam nadzieję, że ... ale jak będzie elektroniczny też go będę honorował, nie mam wyjścia, ale żeby te petycje były podpisywane przez radnych, którzy tą petycją, że tak powiem, zawierają. W tej chwili nie jesteśmy w punkcie co prawda dyskusji, ale Pani Radna Stachowicz prosi o udzielenie głosu w tym punkcie po raz trzeci, więc proszę bardzo, udzielam głosu !

- **radna Katarzyna Stachowicz** – Panie Przewodniczący ! Panie Marszałku ! Ja chciałam się odnieść do słów Pana Marszałka, które wypowiedział przed chwilą w kwestii naszego apelu poświęconego krwiodawcom. Panie Marszałku ! Nie rozumiem właśnie tego, ponieważ Pan przed chwilą powiedział, że takie działania, o które apelowaliśmy podczas dzisiejszej sesji, zostaną rozpoczęte w roku 2021. I co innego pokazało nam się w wyniku głosowania, gdzie Państwo Radni Prawa i Sprawiedliwości byli przeciwko tym działaniom, a co innego Pan tej chwili przedstawia na mównicy. Ten apel służył właśnie takim działaniom, zadeklarowaliśmy też naszą wspólną pracę takimi

działaniami by honorowi dawcy krwi mogli otrzymać takie zniżki na *Koleje Śląskie*. Dlatego dziwne jest dla mnie, że wynik głosowania był taki, a Pana deklaracja zaraz po tym głosowaniu odzwierciedliła całkowicie inne stanowisko. Liczymy oczywiście na pracę w zespole, który Pan Marszałek powoła i tak naprawdę trzeba powiedzieć, że jest to z inicjatywy radnych, którzy podpisali się pod tym apelem. Dziękuję bardzo !

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję ! Jeszcze raz potwierdzam, że na tym dokumencie nie było żadnego podpisu, ale oczywiście nie tędy droga. Bardzo dziękuję Marszałkowi za tą deklarację, jest nam bardzo bliska. Mam nadzieję – to co powiedział też Pan Radny Sławek, że metodyka pracy, przecież pracowaliśmy nad budżetem przez trzy miesiące – na Komisji Zdrowia nikt tego nie zgłasza, na Komisji Budżetu nikt tego nie zgłasza i potem jest temat, który jest trudny do zrealizowania ze względu na konieczność zmiany całego budżetu, więc bardzo się cieszę, że jest ta deklaracja. Myślę, że Komisja Budżetu i Komisja Zdrowia będą właściwymi komisjami. Może Marszałek, czy wspólnie powołamy oddzielny zespół, natomiast na dzień dzisiejszy, no ten ton, że się Pani dziwi radnym PiS-u, to niczego nie zmienia. Ja się dziwię, że to zostało w tym trybie złożone, tak ważny temat. Bardzo się temu dziwię, bo to jest ważny temat i my nie możemy sobie z takich ważnych tematów robić takiego zachowania. Ale Szanowni Państwo ! Musimy skończyć ! Ta sesja była wyjątkowo trudna, w innym okresie by mi się lepiej prowadziło, ale myślę, że ten akcent początkowy i ten akt końcowy powinien nas wprowadzić w zupełnie inny nastrój, więc pozwólcie Państwo, że złożę życzenia zdrowych, spokojnych świąt, przemyślenia pewnych spraw – ja na pewno bardzo przemyślę słowa Pana Radnego Sławka, są one mi bliskie – błogosławieństwa bożego dla waszych rodzin, naszych rodzin i tej dalszej pracy na rzecz województwa. To co teraz powiem nie wiem czy to będą życzenia dobre, czy nie, ale żeby przyszła sesja, ta wigilijna, za rok, już była tutaj na sali dla wszystkich. Wszystkiego dobrego ! A w tej chwili poproszę kolegę Baczyńskiego żeby podszedł. Tak jak to mamy zwyczaj już od trzech lat żebyśmy wspólnie śpiewaną kolędą – oczywiście osoby tu obecne na sali proszę o powstanie – zakończyli tą sesję.

[zebrani na sali odśpiewali kolędę *Wśród nocnej ciszy*]

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** – bardzo dziękuję Panu Przewodniczącemu ! Też dziękuję wszystkim i tu obecnym i tym w domu. Ja myślę, że nic lepiej, chyba nic nie zastąpi tej atmosfery takiego wspólnego zrozumienia niż kolęda. Ja oczywiście wszystkich przepraszam, chcę być jak gdyby w te święta tutaj w zgodzie ze wszystkimi radnymi. Wszystkiego dobrego ! Bardzo przepraszam i jeszcze raz – wszystkiego dobrego !...

17. Zamknięcie sesji Sejmiku:

- **radny Jan Kawulok, Przewodniczący Sejmiku** –...bardzo dziękuję !
I formalnie, zgodnie z punktem 17 – *zamknięcie sesji*. Porządek sesji został wyczerpany ! Bardzo dziękuję ! [godz. 15⁰⁵].